

**ZBORNİK SAŽETAKA
VIII. KONFERENCIJA SOCIJALNIH RADNIKA**

„SOCIJALNI RAD U SVIJETU PROMJENA“

Šibenik, 18.-20.listopada 2017.

Socijalni rad u svijetu promjena
ZBORNİK SAŽETAKA

Izdavač:
Hrvatska udruga socijalnih radnika

Za izdavača:
Štefica Karačić, dipl.soc.rad.

Tajništvo:
Hrvatska udruga socijalnih radnika
Petra Begović, mag.act.soc.
Draškovićeve 27, Zagreb
Telefon: +385 1 4550 758, Fax: +385 1 4550 757
E mail: husr@zg.t-com.hr

Urednice zbornika sažetaka:
Olja Družić Ljubotina
Ana Opačić
Marijana Kletečki Radović
Lucija Vejmelka

Dizajn naslovnice i prijelom:
Nika Tecilazić

Pokroviteljstvo:
Predsjednica Republike Hrvatske gđa Kolinda Grabar-Kitarović
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
Šibensko-kninska županija
Grad Zagreb
Grad Šibenik

Organizacijski odbor:
Štefica Karačić
Meri Gatin
Lidija Ivić
Ivona Topić
Lana Pigarev
Petra Begović
Vjeka Marjan Avakumović
Marijana Dumančić
Ljiljana Vrbić
Adela Brajica Đelalija

Programski odbor:
Snježana Bubenik
Gordana Daniel
Olja Družić Ljubotina
Tatjana Katkić Stanić
Marijana Kletečki Radović
Nataša Koražija
Ana Opačić
Lucija Vejmelka

Izrada USB stickova:
Sitotisak „Mirt“

Naklada:
650 primjeraka

Zagreb, listopad 2017.

PLENARNA IZLAGANJA

Prof.dr. sc. Marina Ajduković

Email: marina.ajdukovic@pravo.hr

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

IZAZOVI I MOGUĆNOSTI SOCIJALNOG RADA U SVIJETU UBRZANIH PROMJENA

Propitivanje uloge socijalnog rada u društvu koje se stalno mijenja je trajni profesionalni izazov. Ipak, u nekim razdobljima zbog značaja i intenziteta promjena ova tema dobiva posebni značaj. Što je od posebnog značaja za kontekst socijalnom radu u suvremenom svijetu kao izazov, ali i mogućnost daljnjeg razvoja profesije? Najznačajnije primjene suvremenosti dolaze iz svijeta informacijsko-komunikacijskih tehnologija i biomedicinskih znanosti (neuroznanosti i epigenetika). Tako se npr. u suvremenom svijetu nepovratno promijenio odnos prema informacijama te načinima uspostavljanja i održavanja socijalnih odnosa. Također, danas je npr. neupitno da stres roditelja (financijski i roditeljski stres) ima učinak na fizički, emocionalni i kognitivni razvoj djece preko genetskih markera na DNK, te da izloženost djece stresu roditelja u ranom djetinjstvu dovodi do sustavnih razlika u djelovanju specifičnih gena koji su značajni za neurološki razvoj djece i reguliranje bioloških sustava reagiranja na stres u adolescenciji. Otvoreno je pitanje na koji način će ova nova znanja i tehnološke promjene utjecati na profesionalni identitet socijalnih radnika u suvremenosti u kojoj se još uvijek traže odgovori za „stare“ teme socijalnog rada kao što je siromaštvo, nasilje, nejednakosti.... Uz to, ove značajne promjene se istovremeno odvijaju u razdoblju produljene ekonomske krize.

Suvremeni svijet, pa tako i dominantna paradigma socijalnog rada suočena je s pitanjem kako razumjeti svijet koji se ubrzano mijenja i njegov učinak na osobni i socijalni razvoj te kako uspostaviti nove odgovornosti i praksu utemeljenu na pokazateljima vezane uz stoljetnu podvojenosti socijalnog rada između: (1) kontrole i/ili pomoći, (2) prilagodbe i/ili emancipacije korisnika, (3) različitih struktura društvene moći. Polazeći od ovih podvojenosti posebna pozornost će se posvetiti slijedećim pitanjima: (1) Tko u svijetu koji se ubrzano mijenja ima društvenu moć da određuje što je socijalni rad, što može i što treba biti? (2) Kako balansirati profesionalnu odgovornost i profesionalnu posvećenost u djelovanju socijalnih radnika/radnica u vremenima produljene ekonomske krize kada su povećane potrebe korisnika za različitim uslugama, a smanjeni resursi? Kako u takvim okolnostima uspostaviti ravnotežu između osobnog integriteta stručnjaka i kvalitetnog profesionalnog djelovanja i ograničenih mogućnosti djelovanja?

Ključne riječi: društveni kontekst socijalnog rada, profesionalna odgovornost i profesionalna posvećenost socijalnih radnika, uloga socijalnog rada u suvremenosti

Dr. Rory Truell

IFSW Secretary-General

Email: rory.truell@ifsw.org

Secretary-General of the International Federation of Social Workers

International Federation of Social Workers, BERN, ŠVICARSKA

RAZVOJ I TRENDOVI U MEĐUNARODNOM SOCIJALNOM RADU: POSTIGNUĆA I BUDUĆI IZAZOVI

Profesija socijalnog rada je na globalnoj razini u značajnoj fazi rasta. Tomu doprinose mnogi čimbenici uključujući porast svijesti donositelja odluka na državnim razinama da je socijalni rad od iznimne važnosti za ekonomski razvoj i održivost. U izlaganju će se posebno naglasiti kako je socijalni rad osigurao značajni doprinos ekonomskih ishodima, društvenoj održivosti i izgradnji mira. Prikazati će se primjeri s Filipina, Kostarike, Zambije i Sjeverne Irske. Dodatni razlog rasta profesije je povezan s aktivnostima civilnog društva iskazanima kroz Globalni plan socijalnog rada i društvenog razvoja (*Global Agenda for Social Work and Social Development*) koji je pomogao u usuglašavanju organizacija socijalnog rada diljem svijeta i privukao nove pokrete, posebice u Aziji, na Pacifiku, u Južnoj Americi i Africi. Raspravit će se povijest donošenja Globalnog plana, kako se razvijao, i zašto je ostavio tako snažan utjecaj na profesiju. Nastavno na prethodno, ispitati će se koji su sljedeći strateški koraci u profiliranju i podizanju doprinosa profesije socijalnog rada.

Ključne riječi: međunarodni socijalni rad, *Global Agenda*

IZLAGANJA

Alenka Aladrović Deklman

Email: alenka.aladrovic@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Osijek, OSIJEK

DOŽIVLJAJ SUPERVIZIJE VODITELJA MJERE OBITELJSKO PRAVNE ZAŠTITE IZ PERSPEKTIVE STRUČNJAKA CZSS

Sagledavajući odgovornosti i obveze voditelja mjere nesumnjivo je kako nailaze na mnogobrojne poteškoće tijekom rada s obitelji. Obiteljskim zakonom i Pravilnikom definirane su dužnosti i prava voditelja mjere stručne pomoći roditeljima, ali način provođenja mjere i ostvarivanje predviđenih ciljeva iz programa mjere, zakon predviđa samo u djelu mogućih edukacija i supervizije. Supervizija stručnjaka u sustavu socijalne skrbi prepoznata je Zakonom o socijalnoj skrbi pa je samim time postala učestaliji oblik podrške. Dobrobiti supervizije prepoznate su u radu sa stručnim djelatnicima u sustavu te je nesumnjivo kako bi i za voditelje mjera, posebice vanjske suradnike, sudjelovanje u superviziji imalo mnogobrojne koristi. Prvenstveno za njih same, a time i za podizanje kvaliteta provođenja mjere, sustav u cjelini, Centre te na koncu krajnje korisnike. U prilog tome koliko voditelji mjere superviziju vide kao mogućnost objedinjenog prostora za podršku, ventilaciju te mogućnost osobnog i profesionalnog rasta i razvoja govore rezultati ovog istraživanja. U ovom izlaganju prikazan je dio rezultata kvalitativnog istraživanja s ciljem dobivanja uvida u doživljaj supervizije voditelja mjere. Konkretno kako socijalni radnici doživljavaju uključenost voditelja u superviziju, koje teme procjenjuju važnim za prorađu na superviziji, koja su im očekivanja od supervizije i supervizora te kako vide potrebu za kontinuiranom supervizijom voditelja.

Ključne riječi: supervizija, obiteljski zakon, voditelji, mjera stručne pomoći i potpore

Mirela Antić

Email: mirela.antic2408@gmail

Centar za socijalnu skrb Osijek, OSIJEK

PROCES DONOŠENJA ODLUKE O POSVOJENJU I PRIPREME ZA POSVOJENJE - PERSPEKTIVA POTENCIJALNIH POSVOJITELJA

Institut posvojenja u Republici Hrvatskoj sadržan je u Obiteljskom zakonu (NN, 103/15.), a formalni postupak posvojenja je u nadležnosti centra za socijalnu skrb. Novina u hrvatskom zakonodavstvu je obveza potencijalnih posvojitelja, uključivanje u program stručne pripreme za posvojenje. U proteklom razdoblju provedeno je kvalitativno istraživanje na uzorku od 12 potencijalnih posvojitelja (6 bračnih parova), s ciljem dobivanja uvida u iskustva potencijalnih posvojitelja vezana za proces donošenja odluke o posvojenju i pripremu za posvojenje. Sudionici su u svojim odgovorima znatno veći naglasak stavljali na sam proces donošenja odluke o posvojenju, a glede iskustava o formalnom postupku, svi sudionici bili su usmjereni na vremensku dimenziju, na nedostatne informacije kao i na druge negativne doživljaje sustava posvojenja. Većina ispitanika svoje sudjelovanje u obveznom programu stručne pripreme potencijalnih posvojitelja percipira kao dobrodošlo i pozitivno iskustvo. Dobiveni rezultati istraživanja upućuju na postojanje potrebe za kvalitetnijom i sustavnijom podrškom potencijalnim posvojiteljima. Ideja za nadolazeće razdoblje kreće se u smjeru organiziranja stručne podrške osobama koje su već u nekoj početnoj fazi promišljanja o posvojenju. Važno je promišljati o unapređenju sustava informiranja vezano uz posvojenje, provođenje kontinuiranih edukacija stručnih djelatnika, te organiziranju adekvatne i kontinuirane podrške potencijalnim posvojiteljima kako bi u konačnici uspješno realizirali posvojenje na obostrano zadovoljstvo svih sudionika u postupku.

Ključne riječi: posvojenje, potencijalni posvojitelji, program stručne pripreme za posvojenje

Željka Barić

Email: baric@duga-zagreb.hr

Dom „Duga“, ZAGREB

SIGURNO DO POSLA S „DUGOM“- PRILAGOĐENA POTPORA ZAPOŠLJAVANJU ŽRTAVA OBITELJSKOG NASILJA

Dom „Duga“- Zagreb u suradnji sa partnerima provodio je EU projekt pod nazivom *Sigurno do posla s „Dugom“* s ciljem promicanja socijalne uključenosti dugotrajno nezaposlenih korisnika socijalne skrbi i pomoći podupirući njihov pristup tržištu rada. Važnost specifičnog cilja ovog projekta je osposobljavanje stručnjaka, primarno socijalnih radnika (m/ž), u ustanovama socijalne skrbi za žrtve obiteljskog nasilja, za pružanje podrške svojim korisnicima u pristupu tržištu rada. Edukacijom su zaposlenice koje rade sa žrtvama stekle naziv „radne asistentice“ i time je u skloništa/savjetovališta uvedena nova usluga: na sistematičan i korisnicima prilagođen način, radne asistentice započele su pružanje individualizirane podrške žrtvama obiteljskog nasilja u njihovom pristupu tržištu rada i postizanju ekonomske neovisnosti, putem savjetovanja. Vrijednost ovog projekta je u implementaciji strukturiranog pristupa pružanju potpore zapošljavanju žrtava. Nadalje, uvedeni su modeli lokalne suradnje između područnih ureda HZZ-a i skloništa za žrtve obiteljskog nasilja, a dionici su upućeni na potrebu izrađivanja akcijskih planova za svaku narednu godinu. Najznačajniji rezultati projekta su sudjelovanje korisnica socijalnih usluga u aktivnostima podrške tijekom smještaja u ustanovi socijalne skrbi s ciljem postizanja ekonomske neovisnosti; pojačani kapacitet usluga u ustanovama koje pružaju podršku žrtvama obiteljskog nasilja novom strukturiranom aktivnosti. U izlaganju ćemo prikazati koji modeli su definirani kao zajednički, a koji kao posebni u pružanju podrške žrtvama u pristupu tržištu rada, koliko je žrtava i zaposlenika educirano, te koliko je žrtava zaposleno. U Domu „Duga-Zagreb“ uspješnost zapošljavanja žrtava je povećana nakon projekta, a što ćemo komparirati s rezultatima preostalih 7 skloništa u Hrvatskoj.

Ključne riječi: žrtva obiteljskog nasilja, dugotrajna nezaposlenost, podrška savjetovanjem, pristup tržištu rada, ekonomska neovisnost

Tadeja Barun

Jelena Ćendo

Email: tadeja.barun@sos-dsh.hr

SOS Dječje selo Hrvatska, ZAGREB

ŽIVOT KOJI ŽIVIM: KAKO SIROMAŠTVO UTJEČE NA SVAKODNEVICU – PRIČE IZ KORISNIČKE PERSPEKTIVE

U ekonomskoj krizi koja je pogodila i našu zemlju svakodnevno svjedočimo zabrinjavajućem porastu siromaštva koje sve teže pogađa najranjivije skupine društva, a najviše one najbespomoćnije i najugroženije. Siromaštvo je problem koji pogađa pojedinca i društvo u cjelini na više razina. Osim materijalne razine, utječe na psihološke, socijalne i kulturne aspekte života. Posebice je zabrinjavajuće siromaštvo djece jer sa sobom donosi nejednake šanse, nejednak pristup obrazovanju te drugim uslugama i resursima što u konačnici stvara „začarani krug siromaštva.“ U ovom izlaganju željeli smo prikazati kako siromaštvo utječe na svakodnevnicu korisnika iz njihove perspektive, kakav je njihov subjektivni dojam posljedica siromaštva te što im pomaže prevladati svakodnevne egzistencijalne krize. Kroz polustrukturirani intervju prikazat ćemo životne priče nekoliko obitelji uključenih u program „Brižan dom za svako dijete - program rada savjetovališta i SOS mobilnog tima“. SOS Dječje selo Hrvatska već treću godinu za redom provodi ovaj program na području Sisačko-moslavačke županije s ciljem povećanja razine socijalnih usluga te prevencije izdvajanja djece iz bioloških obitelji. Cilj ovoga izlaganja je prikazati korisničku perspektivu utjecaja siromaštva na svakodnevnicu obitelji na više razina kroz razgovor o obrazovanju, prehrani, kvaliteti socijalne mreže, načinima provođenja slobodnog vremena, dostupnosti određenih usluga i slično. Također, kroz priče pojedinih obitelji bit će prikazano kako nejednake šanse i nejednak pristup određenim uslugama stvaraju „začarani krug siromaštva“ s obzirom da su kod nekih obitelji siromaštvo i socijalna isključenost prisutni kroz više generacija. Uz korisničku perspektivu prikazat ćemo primjere i rezultate usluga i intervencija u intervjuiranim obiteljima u kojima smo pokušali utjecati na smanjenje posljedica siromaštva.

Ključne riječi: siromaštvo, socijalna isključenost, kvaliteta života, nejednake šanse, začarani krug siromaštva

Tena Bosak
Petra Hrvoj
Marija Jularić

Email: bosak.tena@yahoo.com, petra.hrvoj@gmail.com, marija.jularic312@gmail.com

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

EDUKACIJA SOCIJALNIH RADNIKA PUTEM MODERNIH TEHNOLOGIJA

U posljednje vrijeme u sustavu socijalne skrbi teži se modernizaciji putem raznih inovacija, a sukladno tome svjesni smo koliko je socijalnim radnicima potrebno i educiranje u vezi modernih tehnologija i stjecanje novih vještina vezanih uz upotrebu istih.

Cilj ove prezentacije je socijalne radnike, ali i ostale srodne profesije, educirati o novim modernim tehnologijama, o rizicima koji se javljaju na Internetu i o tome kako koristiti moderne tehnologije za profesionalne i privatne beneficije. Putem naše prezentacije željeli bismo prikazati socijalnim radnicima ono što smo mi uspjeli naučiti na kolegiju „Socijalni rad u virtualnom okruženju“, a što smatramo da bi i njima značilo u njihovoj karijeri. Za početak bismo im prikazali na koji način mogu koristiti platformu „*Open Education Europe*“ i što sve tamo mogu pronaći za sebe te kako se putem nje educirati. Platforma *Open Education Europe* zamišljena je kao novi način dijeljenja edukativnog sadržaja, tj. način na koji stručnjaci, ali i ostali zainteresirani mogu naučiti o nekim novim, modernim i nekonvencionalnim načinima učenja. Zatim bismo im prikazali značaj *potofolia* te kako kroz njega postoji mogućnost lakog povezivanja s drugima, kako sa ostalim socijalnim radnicima, tako i sa ostalim profesionalcima nekih drugih struka. Ono s čim bismo također voljeli upoznati socijalne radnike putem ove prezentacije je mogućnost održavanja *Webinara*. *Webinar* je online seminar koji omogućava neograničenom broju osoba da slušaju predavanje ili edukaciju online. To znači da socijalni radnik ne mora odlaziti u drugi grad ili državu da bi se profesionalno usavršavao dovoljno je samo da zna kako *webinar* funkcionira.

Ključne riječi: *Open Education Europe*, virtualno okruženje, edukacija

Tena Bosak
Petra Hrvoj
Dora Jurković

Email: bosak.tena@yahoo.com, petra.hrvoj@gmail.com, dora.jurkovic994@gmail.com

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

GRUPNI RAD S KORISNICIMA CENTRA ZA PRUŽANJE USLUGA U ZAJEDNICI „IZVOR“ - ORGANIZIRANE RADIONICE STUDENATA 3. GODINE SOCIJALNOG RADA

Grupni rad kao mogućnost rada s korisnicima sastavni je dio obrazovanja i rada socijalnih radnika iz nekoliko razloga. On potiče razvoj pojedinca u njegovom punom kapacitetu te potiče kreiranje zadovoljavajućih odnosa između individue i njegovog okruženja. On nosi mnoge beneficije koje mogu izostati u nekim drugim metodama rada s korisnicima. Upravo zbog tih prednosti i ljubavi prema grupnom radu, tim studentica, uz mentorstvo doc.dr.sc. Lucije Vejmelke i mag.act.soc. Katarine Gorše, te uz podršku Studijskog centra socijalnog rada, odlučila se nakon završetka 3. godine socijalnog rada okušati u „stvarnom“ grupnom radu i to s korisnicima Centra za pružanje usluga u zajednici Izvor u Selcu. Djelatnost Centra je pružanje socijalnih usluga djeci i mlađim punoljetnim osobama bez roditelja i bez odgovarajuće roditeljske skrbi te biološkim, posvojiteljskim i udomiteljskim obiteljima. Sukladno tome, korisnici uključeni u ovaj projekt su bila djeca u dobi od 7 do 15 godina te su na temelju njihove dobi i afiniteta osmišljene radionice koje su studentice provodile tijekom svog trodnevnog boravka u Selcu. Ovakvo iskustvo je nešto što se ne može naučiti i opisati u knjizi te smatramo da bi slični projekti trebali biti sastavni dio studentskog obrazovanja. Odmak od *ex cathedra* nastave odnosno praktični rad s grupom može predstavljati novi pristup u obrazovanju socijalnih radnika iz ovog područja. Cilj izlaganja je prikazati iskustvo studenata u grupnom radu s djecom i mladima u Centru „Izvor“.

Ključne riječi: obrazovanje, praktični rad, volontiranje, Selce

Prof.dr.sc. Miroslav Brkić

Dr.sc. Dragana Stöckel

Marko Milanović

Email: brkicmiroslav@ikomline.net

Univerzitet u Beogradu, Fakultet političkih nauka,

Odsjek za Socijalnu politiku i socijalni rad, BEOGRAD, SRBIJA

SOCIJALNA ZAŠTITA NA DOKAZIMA ZASNOVANA PRAKSA - UPOTREBA SKALE U PROCJENI FUNKCIONALNOSTI KORISNIKA

Praksa zasnovana na dokazima (*evidence based practice*) predstavlja osnovu kreiranja javnih politika i socijalnih intervencija i kao takva se nameće kao prioritet za sistem socijalne zaštite i socijalne radnike, istovremeno predstavljajući i novinu u pristupu korisnicima. Kako bi se unaprijedila kvaliteta zaštite osoba s ograničenom funkcionalnom efikasnošću, prije svega starijih i osoba sa invaliditetom, razvijen je mjerni instrument Skala procjene FES-BSM s ciljem precizne procjene korisnika u različitim životnim domenama. Provedeno je istraživanje kako bi se utvrdile psihometrijske karakteristike ovakve skale što je ujedno i preduvjet za njenu upotrebu. Uzorak je činilo 153 korisnika sustava socijalne zaštite u Srbiji. U prvoj fazi je ispitana faktorska struktura i pouzdanost. U drugoj fazi je mogućnost planiranja usluga zasnovanih na dokazima za stare bila procjenjivana na uzorku svih korisnika usluga socijalne zaštite za stare u jednoj općini. Konfirmatorna faktorska analiza je pokazala da je 4-faktorska struktura adekvatna: svakodnevne životne aktivnosti, instrumentalne aktivnosti dnevnog života, funkcioniranje u socijalnom (RMSEA=.06, SRMR=.02, CFI=.99 and TLI=.99). Pouzdanost na nivou skale, kao i pojedinačnih stavki se pokazala značajnom u rasponu kapa koeficijenta od .78 do .83. Istraživanje je potvrdilo da je skala koristan alat za planiranje usluga što ima za cilj prevenciju institucionalizacije koja je do sada bila dominantan oblik zbrinjavanja u socijalnoj zaštiti u Srbiji. Osim toga, identificirana su dva područja nezadovoljenih potreba starih, kao i disbalans u trenutnoj strukturi podrške. Jasnija procjena i osnaživanje korisnika treba rezultirati promjenom pristupa profesionalaca koji neposredno rade s ovim korisnicima i prevladavanju paternalizma i medicinskog modela.

Ključne riječi: praksa zasnovana na dokazima, skala za procjenu funkcionalne efikasnosti korisnika, intenzitet podrške, socijalna zaštita

Dinka Caha

Email: dinka.caha@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Požega, POŽEGA

Doc.dr.sc. Teo Matković

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

OBRASCI ZAPOŠLJAVANJA KORISNIKA ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE

Rad prati kućanstva kojima je 2015. godine priznato pravo na zajamčenu minimalnu naknadu u Centru za socijalnu skrb Požega. Cilj je bio utvrditi dinamiku i obrasce zapošljavanja korisnika ZMN do lipnja 2017. godine odnosno okolnosti koje doprinose ili otežavaju prelazak u zaposlenost. Pomoću MISSOC podataka, digitalnih rješenja i dohvata podataka FINE, Porezne uprave i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje je kreirana baza podataka za kućanstva u kojima se nalazi barem jedna nezaposlena osoba. Baza podataka sadrži sljedeće informacije o svim članovima kućanstva: iznos ZMN-a, spol, dob, vrstu i razinu obrazovanja, mjesto stanovanja, tip kućanstva, prethodno korištenje socijalne pomoći, trajanje nezaposlenosti, mjesec ostvarivanja prava, status korisnika, mjesec i razlog prestanka prava, podatke o eventualnim sljedećim epizodama korištenja ZMN-a i novi status. Ispitala se povezanost sljedećih varijabli sa zapošljavanjem: zamka nezaposlenosti, ljudski kapital, trajanje nezaposlenosti i obveze unutar kućanstva. Analizom preživljavanja (*survival analysis*) se identificiralo zapošljavanje korisnika, a regresijskom analizom karakteristike pojedinca i kućanstva povezane s većom šansom zapošljavanja. 23,4% korisnika ZMN-a se zaposlilo unutar jedne godine. Zamka nezaposlenosti se nije pokazala povezanom sa zapošljavanjem korisnika ZMN-a. U odnosu na razinu obrazovanje, češće su se zapošljavale osobe sa završenom trogodišnjom srednjom školom. Također, rezultati su pokazali da postoje značajno različiti obrasci zapošljavanja korisnika ZMN-a u odnosu na strukturu kućanstva i spol nezaposlene osobe koji impliciraju na postojanje tradicionalnih rodnih podjela unutar kućanstva.

Ključne riječi: zajamčena minimalna naknada, zapošljavanje, obrasci

Josipa Crnoja Bartolić

Marija Livić

Email: josipacrnobjabartolic@mdomsp.hr

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, ZAGREB

PROFESIJA SOCIJALNOG RADA U KONTEKSTU MEDIJA

Odnos socijalnog rada i medija u Republici Hrvatskoj neistraženo je područje, odnosno ne postoje istraživanja koja govore o socijalnom radu u kontekstu medija. Jedina istraživanja koja govore o odnosu medija i socijalnog rada odnose se na percepciju socijalnog rada, dok se o problemu prezentacije profesije socijalnog rada u medijima nije raspravljalo. Da bi što bolje oslikali predmet rada važno je upoznati na koji način je u svijetu prezentirana profesija u različitim vrstama medija. Veliki dio javnosti nije u izravnoj interakciji sa socijalnim radom i socijalnim radnicima, stoga je veliki dio percepcije njihove profesije podložan utjecaju opisa medija i najčešće se odnosi na pitanja materijalnih naknada ili odnose roditelja i djece. Profesija socijalnog rada i socijalni radnici, te drugi stručnjaci koji rade u sustavu socijalne skrbi u slučajevima medijske prezentacije, često bivaju meta „medijske propagande“ na način da stručnjak nije obavljao svoj posao, do iznošenja činjenica koji nemaju veze sa samom djelatnošću profesije, dok se o samom sadržaju profesije socijalnog rada i ne govori. Cilj ovoga rada je kroz primjer istraživanja, prikazati kako mediji, u ovom konkretnom slučaju televizija, prezentira profesiju socijalnog rada u Hrvatskoj, analizirajući emisiju HTV-a „Latinica“.

Ključne riječi: socijalni rad, socijalni radnici, mediji, televizija

Jelena Ćendo

Tadeja Barun

Asja Zenko

Email: jelena.cendo@sos-dsh.hr

SOS Dječje selo Hrvatska, ZAGREB

„BRIŽAN DOM ZA SVAKO DIJETE“ – PODRŠKA OBITELJIMA U RIZIKU KROZ RAZVOJ I IMPLEMENTACIJU NOVIH SOCIJALNIH USLUGA

Unazad nekoliko godina u Hrvatskoj je prisutan proces deinstitutionalizacije koji između ostaloga podrazumijeva razvijanje i pružanje izvaninstitucionalnih socijalnih usluga korisnicima u lokalnoj zajednici sa ciljem osnaživanja obitelji te pružanja podrške u razvoju i jačanju roditeljskih kompetencija kako bi dijete dobilo priliku za život u sigurnom obiteljskom okruženju. Na pitanje kako osnažiti biološke obitelji u riziku kako do izdvajanja djeteta ne bi došlo, SOS Dječje selo Hrvatska odgovorilo je projektom „Brižan dom za svako dijete“-program rada savjetovališta i SOS Mobilnog tima. Projekt se unazad tri godine provodio na području Sisačko moslavačke županije uz financijsku potporu Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, u partnerstvu sa SOS Dječjim selom Lekenik, Centrom za socijalnu skrb Sisak, Općinom Lekenik i Sisačko-moslavačkom županijom. Cilj projekta bila je prevencija izdvajanja djece iz obitelji te podizanje kvalitete socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji. Korisnicima su pružane usluge koje su se temeljile na njihovim potrebama kako bi se unaprijedila kvaliteta skrbi o djeci u biološkim obiteljima i obiteljima udomitelja. U ovom izlaganju bit će prikazan rad savjetovališta i SOS mobilnog tima kroz trogodišnje razdoblje. Predstavit će se proces razvoja usluga i način rada s korisnicima. Uz navedeno, iznijet će se zaključci vanjske evaluacije koja je provedena na samom kraju projekta s korisnicima, ključnim dionicima u lokalnoj zajednici i stručnjacima centara za socijalnu skrb. Posebno će se orijentirati na mišljenje i iskustva korisnika kao iznimno važan segment povratnih informacija i mjerilo uspješne provedbe projekta.

Ključne riječi: prevencija izdvajanja djece, savjetovalište, mobilni tim, lokalna zajednica

Sergej-Augustin Erdelja

Email: serdelja@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Krapina, KRAPINA

RADICALISATION AWARENESS NETWORK (RAN) I ULOGA SOCIJALNOG RADA U PREVENCIJI POLARIZACIJE I NASILNOG EKSTREMIZMA

RAN je mreža od preko 3500 stručnjaka širom EU angažiranih na sprječavanju i suzbijanju radikalizacije, a osnovan je od strane Europske komisije u rujnu 2011. Težište je poticanje dijaloga između praktičara, kreatora politike i akademika. Ključne strategije usmjerene zaustavljanju nasilnog ekstremizma su: prevencija, uključivanje i trening stručnjaka, međuresorna suradnja i prilagođene intervencije. Radna grupa za zdravstvo i socijalnu skrb – (*Health and Social Care RAN H&SC*) – promiče svjesnost o radikalizaciji među stručnjacima iz sektora zdravstva i socijalne skrbi u EU o njihovoj ulozi u prepoznavanju i pomoći osobama u riziku od radikalizacije, a jedna od ključnih profesija su i socijalni radnici. Da bi socijalni radnici mogli adekvatno odgovoriti na izazove radikalizacije i nasilnog ekstremizma moraju razviti osobne i profesionalne kompetencije, imati vještine i razumjeti sustav vrijednosti i ključne elemente koji dovode do radikalizacije, a to su: ideologija, socijalni okvir i kriminalne aktivnosti. Uloga socijalnog rada u prevenciji, prepoznavanju i suzbijanju radikalizacije je u ranoj detekciji (prepoznavanje simptoma), uskoj i reguliranoj suradnji sa policijom i drugim partnerima, odnosno multidisciplinarni pristup problemu uz izgradnju multiresornih struktura te stavljanje fokusa u postupanju na prevenciju, multikulturalnost, socijalno uključivanje, te sistemski pristup obitelji, a ne samo osobi u riziku. Cilj je ovog izlaganja upoznati sudionike sa ulogom RAN-a u prevenciji polarizacije i nasilnog ekstremizma u Hrvatskoj, kroz konkretne mjere, odnosno implementaciju RAN-ovih savjetodavnih timova u Hrvatsku kao zemlju članicu, organizaciju radionica o aktualnim temama i izazovima, te RAN DNA treninzima trenera koji će osposobljavati stručnjake za rad s ovom skupinom korisnika.

Ključne riječi: RAN mreža, uloga socijalnog rada, prevencija polarizacije i nasilnog ekstremizma, uključivanje i trening stručnjaka, prilagođene intervencije

Maja Ferenčina

Vesna Đujić

Tamara Petrc

Email: maja.ferencina@gmail.com

Centar za rehabilitaciju Fortica Kraljevica, KRALJEVICA

LJETO S VOLONTERIMA

Program "Ljeto s volonterima" je osmišljen kako bismo potaknuli socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju kroz strukturirane aktivnosti s volonterima. Program je također usmjeren na studentsku populaciju, sa željom da studenti zdravstvenih i društvenih struka dobiju praktično iskustvo u radu. Programske aktivnosti se odvijaju tokom ljetnih mjeseci, kroz individualan i grupni rad, pod vodstvom socijalne radnice ustanove. Volonteri za vrijeme volonterskog programa svakodnevno sudjeluju u edukativnim radionicama koje provodi socijalni radnik, te po potrebi ostalo zdravstveno osoblje ustanove, a kako bi stekli bolji uvid u potrebe djece s teškoćama i specifičnosti koje proizlaze iz pojedine dijagnoze. Vrijednost ovog programa je i u tome što doprinosi otvaranju socijalne ustanove te snaži ulogu socijalnog radnika u kreiranju inovativnog pristupa u skrbi o korisnicima. Također pokazuje svijest kreatora programa o važnosti pružanja bolje i kvalitetnije usluge korištenjem različitih resursa iz lokalne i šire zajednice. Program se provodi već treću godinu zaredom, a ove godine je prepoznat od strane nacionalne Zaklade za poticanje partnerstva i razvoj civilnog društva te je financiran sredstvima Zaklade.

Ključne riječi: djeca s teškoćama, student - volonteri

Marija Gembec

Doc.dr.sc. Lucija Vejmelka

Email: mgembec100@hotmail.com, lvejmelka@pravo.hr

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

MOGUĆNOSTI I IZAZOVI KORIŠTENJA MODERNIH TEHNOLOGIJA U PRAKSI SOCIJALNOG RADA

U izlaganju će biti prikazani rezultati istraživanja o tome kako socijalni radnici koji su na stručnom usavršavanju ili kratko rade u praksi vide mogućnosti i izazove korištenja modernih tehnologija u praksi socijalnog rada i koje su preporuke za njihovo daljnje provođenje u Hrvatskoj. Cilj ovog kvalitativnog istraživanja bio je ispitati mišljenja o korištenju modernih tehnologija u praksi socijalnog rada iz perspektive socijalnih radnika. Rezultati fokusne grupe usmjereni su na mogućnosti rada putem modernih tehnologija u kojima socijalni radnici vide raznovrsnost postojećih oblika modernih tehnologija u praksi te smatraju da postoje različiti modeli korištenja modernih tehnologija u praksi socijalnog rada. Izazove koje prepoznaju u radu s modernim tehnologijama su brojna ograničenja mogućnosti korištenja modernih tehnologija u praksi socijalnog rada, zatim izazovi korištenja modernih tehnologija sa specifičnim skupinama korisnika, potom vide izazove vezane uz organizaciju sustava, neprihvatanje modernih tehnologija od socijalnih radnika te smatraju da postoje izazovi usklađivanja tradicionalne i *online* pomažuće prakse. Kao posljednje navode prijedloge za mogućnosti unaprjeđenja modernih tehnologija u praksi te smatraju da je potrebno uvođenje promjena u sustavu socijalne skrbi kao pretpostavka za korištenje modernih tehnologija, zatim da postoji potreba za edukacijom stručnjaka u području korištenja modernih tehnologija, prepoznaju moguće koristi korištenja modernih tehnologija za praksu socijalnog rada te mogućnost korištenja u različitim područjima socijalnog rada. Nakon provedenog istraživanja može se zaključiti da mladi stručnjaci, iako poznaju moderne tehnologije i smatraju ih potrebnima u radu te smatraju da bi se trebale dalje usavršavati i nadograđivati u sustavu, misle kako sustav socijalne skrbi u Hrvatskoj još nije spreman na takve promjene.

Ključne riječi: socijalni rad, moderne tehnologije, mogućnosti, izazovi, preporuke

Krasanka Glamuzina

Hana Crnogorac

Ana Lipša Kocmanić

Andrijana Kovačić Dedić

Email: dom.medvescak@dom-medvescak.hr

Dom za starije osobe Medveščak, ZAGREB

NOVI PRISTUPI STRUČNJAKA U RADU S OBOLJELIMA OD ALZHEIMEROVE DEMENCIJE I DRUGIH OBLIKA DEMENCIJE

Demencija je bolest koja ne pogađa samo oboljelu osobu ona ima značajan psihološki, društveni i ekonomski utjecaj na njegovatelja, cijelu obitelj i širu zajednicu.

Njegovanje dementne osobe je izrazito stresno i zahtjevno. Sposobnosti dementne osobe nepovratno propadaju i ona postaje sve više ovisna o drugima. U svijetu se sve više prepoznaje važnost uloge socijalnih radnika u skrbi za osobe oboljele od demencije te je očita potreba za specijaliziranim znanjima i vještinama socijalnih radnika u ovom području (Kaplan i Berkman, 2011.). Stoga je nužno pripremiti socijalni sustav za osiguranje kvalitetne skrbi za svakog bolesnika, te osigurati edukaciju stručnjaka za adekvatan pristup u radu s oboljelima od demencije. Dom za starije osobe "Medveščak" zajedno s Udrugom za unapređenje kvalitete življenja „Medveščak“ prepoznao je potrebu i važnost provedbe edukativnih programa namijenjenim stručnim osobama koje pružaju skrb i članovima obitelji osoba oboljele od Alzheimerove demencije i drugih oblika demencija. Edukativni programi uključuju Integrativnu validaciju, Bazalnu stimulaciju te edukaciju za rad u multisenzornoj sobi „Snoezelen sobi“. Cilj edukativnih programa je razviti empatijski pristup, razumjeti oboljele osobe kada se povlače u svoj „unutarnji svijet“, prepoznati porive i osjećaje oboljelih kao njihove resurse, upoznati važnost percepcije granice vlastitog tijela. Cilj ovog izlaganja je prezentirati novitete u radu s oboljelima od Alzheimerove demencije te naglasiti važnost adekvatne educiranosti stručnjaka u radu s oboljelima.

Ključne riječi: Alzheimerova demencija, edukacija stručnjaka, noviteti

Katarina Gorše

Email: katarina.gorse01@gmail.com

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

NASILJE U VEZAMA MLADIH I SAMOPOIMANJE

Sve češće stupanje u ljubavne veze u današnje je vrijeme trend kod mladih odraslih osoba, te su nažalost, u spomenutim odnosima nerijetka pojava i negativni obrasci ponašanja, poput nasilja u vezama, a koji su uvelike povezani s njihovim samopoimanjem. U nacionalnom kontekstu isti su vrlo rijetko istraživani kod spomenute populacije. Upravo zato, cilj ovoga istraživanja bio je ispitati postoji li povezanost između doživljenog nasilja u vezama mladih odraslih i njihova samopoimanja. Istraživanje je provedeno online anketnim upitnikom, u lipnju 2015. godine te je u njemu sudjelovalo 498 osoba u dobi od 18 do 25 godina iz područja cijele Hrvatske. Anketa koja je korištena u provedbi ovog istraživanja sastojala se od tri zasebna mjerna instrumenta: Upitnika o samopoimanju (Marsh, 1990), subskale doživljenog nasilja Upitnika nasilja u partnerskom odnosu (Sušac, 2015), te pitanja o sociodemografskim obilježjima sudionika. Rezultatima istraživanja djelomično su prihvaćene postavljene hipoteze te su dobiveni sljedeći nalazi: mladi odrasli koji češće doživljavaju nasilje iskazuju manje zadovoljstvo odnosima s roditeljima, imaju lošiju sliku o sebi, tj. emocionalno su nestabilniji, iskazuju niže samopoštovanje te su manje religiozni/duhovni. Što se tiče povezanosti između doživljenog nasilja u vezama i zadovoljstva fizičkim izgledom, ona nije dobivena te je zbog toga druga hipoteza djelomično prihvaćena. Glavna svrha istraživanja je istaknuti važnost produblivanja spoznaja u ovom području u kontekstu struke socijalnog rada, s posebnim naglaskom na neprepoznatu ranjivost navedene dobne skupine (obzirom na trenutnu ekonomsku situaciju u državi), te potaknuti stručnjake za rad na razvoju preventivnih programa za mlade odrasle koji doživljavaju nasilje u vezama.

Ključne riječi: doživljeno nasilje u vezama, mladi odrasli, samopoimanje

Marko Grgurević

Email: mfeniks@gmail.com

Grad Dubrovnik, Upravni odjel za obrazovanje, šport, socijalnu skrb i civilno društvo,
DUBROVNIK

NESRAZMJER PRAKSE I OBRAZOVANJA SOCIJALNIH RADNIKA SA STAJALIŠTA MALE LOKALNE ZAJEDNICE

U prvom dijelu rada slijedi analiza obrazovnog sustava za socijalne radnike kod nas, BiH te pojedinim državama EU kroz prizmu Bolonjskog procesa. U drugom dijelu rada slijedi analiza prakse socijalnog rada u Dubrovniku i okolici s pozicije zastupljenosti socijalnih radnika u pojedinim područjima socijalnog rada, njihova obrazovna struktura te opseg potrebe lokalne zajednice (Dubrovnik) za socijalnim radom. U trećem dijelu biti će prikazan primjer obrazovanja kolegice koja je završila studij socijalnog rada u BiH te kakve to posljedice ima po nju i praksu socijalnog rada u Republici Hrvatskoj. Zaključno dovest će se u kontekst nesrazmjer prakse i obrazovanja socijalnih radnika u Republici Hrvatskoj koristeći prethodne analize. Naglasit će se važnost uvođenja jedinstvenih standarda kvalitete obrazovanja za područje Republike Hrvatske kao i konačno definiranje tržišta socijalnog rada s jasnim kriterijima i standardima profesionalnog djelovanja u odnosu na stupanj obrazovanja.

Ključne riječi: obrazovanje socijalnih radnika, praksa socijalnog rada malih lokalnih zajednica, kvaliteta socijalnog rada

Mr.sc. Antun Ilijaš

Martina Podobnik

Maja Ferencina

Email: ailijas@public.carnet.hr; projektni.tim.EU@hksr.hr

Hrvatska komora socijalnih radnika, ZAGREB

PROGRAM SURADNJE INTERREG - UNAPRJEĐENJE POLOŽAJA STRUKE SOCIJALNOG RADA

U izlaganju će biti prikazani rezultati istraživanja provedenog u svrhu procjene potreba članova Hrvatske komore socijalnih radnika, a s ciljem unaprjeđenja projektnog prijedloga kojeg Hrvatska komora socijalnih radnika prijavljuje u partnerstvu sa Socialnom zbornicom Slovenije za natječaj u sklopu Programa suradnje Interreg V-A Slovenija - Hrvatska za razdoblje 2014-2020. Unutar projektnog prijedloga planirana su tri projektna rezultata i to: (1) uspostavljanje službe odnosa s javnošću (*PR*), (2) komunikacijska platforma podrške te edukacije iz područja odnosa s javnošću, ali i (3) prevencije i ublažavanja sindroma sagorijevanja. U istraživanju je sudjelovao 351 član Hrvatske komore socijalnih radnika iz svih županija, a u izlaganju će biti prikazani rezultati s posebnim naglaskom na 189 članova iz 8 županija koji će biti obuhvaćeni projektnim aktivnostima. Preliminarni rezultati pokazuju da socijalni radnici iskazuju visok stupanj zainteresiranosti za sudjelovanje u edukacijama iz područja odnosa s javnošću zbog želje za mijenjanjem percepcije socijalnog rada u javnosti. Isto tako, socijalni radnici procjenjuju kako nemaju dovoljno znanja i vještina o tehnikama sagorijevanja u svom poslu te kako im je potrebna su-stručnjačka pomoć i podrška u radu.

Ključne riječi: Hrvatska komora socijalnih radnika, komunikacijska platforma, unaprjeđenje kompetencija socijalnih radnika

Vesna Katalinić

Jelena Tomić

Doc.dr.sc. Miroslav Rajter

Email: vesna@hrabritelefon.hr

Hrabri telefon, ZAGREB

„MAPIRANJE POSTOJEĆIH PRAKSI NA PODRUČJU ZAŠTITE DJECE I POTREBE STRUČNJAKA“ – PREDSTAVLJANJE REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Kvalitativno istraživanje pod nazivom „Mapiranje postojećih praksi na području zaštite djece i potrebe stručnjaka“ provedeno je u okviru projekta Regionalni resorni centar za zaštitu djece u jugoistočnoj Europi, kojeg na području Hrvatske provodi Hrabri telefon. Istraživanje je provedeno u centrima za socijalnu skrb u Zagrebu, Rijeci i Osijeku te na Studijskom centru socijalnog rada u Zagrebu putem fokus grupa i polustrukturiranih intervjua.

Osnovna dva cilja istraživanja bila su: (a) Utvrditi kompetencije koje socijalni radnici koji se bave zaštitom djece razvijaju kroz formalno obrazovanje; (b) Utvrditi potrebe socijalnih radnika koji se bave zaštitom djece za edukacijama. Ključni nalazi i zaključci istraživanja ukazuju da: (1) Sudionici osjećaju negativnu percepciju koje društvo ima za struku. Medije vide kao najviše odgovorne u tom procesu. Postoji potreba za unaprjeđivanjem reputacije socijalnog rada kroz promociju socijalnog rada široj javnosti, organiziranje aktivnosti vezane uz odnose s medijima te promociju pozitivnih rezultata djelovanja socijalnih radnika; (2) Postoji diskrepanca između formalnog obrazovanja i prakse. Naglašava se važnost pojedinih predmeta/kolegija za današnji rad s djecom (Rad s obitelji; Rad s pojedincem, Zlostavljanje i zanemarivanje djece...); (3) Postoji nedostatak motivacije za sudjelovanjem i provođenjem istraživanja zbog nedostatka vremena i opusa posla, kao i nedostatak motivacije za sudjelovanjem u kreiranju socijalnih politika i (4) Sudionici naglašavaju važnost rada na sebi i zaštite osobnog integriteta, kao i potrebu za edukacijom i supervizijom.

Ključne riječi: socijalni radnik, istraživanje, obrazovanje, mediji, ključne kompetencije

Doc.dr.sc. Marijana Kletečki Radović

Izv.prof.dr.sc. Olja Družić Ljubotina

Email: marijana.kletecki.radovic@pravo.hr

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

DJECA I MLADI U ZAMCI „NOVOG“ SIROMAŠTVA

Ekonomska kriza utjecala je na promjene u opsegu i strukturi siromaštva u Hrvatskoj. O pojavi novih oblika siromaštva sve se češće raspravlja u znanstvenim i stručnim krugovima, pa tako i u socijalnom radu koji se neposredno bavi ljudima koji su suočeni s problemima materijalne deprivacije. Obilježja „novog“ siromaštva povezana su s financijskom neizvjesnosti, kreditnom zaduženosti, energetske siromaštvom, rastućom nezaposlenosti i povećanjem broja onih koji žive u dubinskom siromaštvu. Uslijed takvih okolnosti dolazi do porasta siromaštva djece i mladih. Djeca ovise o materijalnoj situaciji obitelji, a ekonomska kriza siromašne obitelji s djecom gurnula je u dublje siromaštvo, a do tada nesiromašne obitelji dovela do siromaštva. Zbog toga su ugroženi mnogi aspekti dobrobiti djece koja žive u siromaštvu i koja su u riziku od siromaštva. U tom smislu postoji i zabrinutost za ostvarivanje dječjih prava koja najviše ovise o materijalnoj situaciji u obitelji. Cilj ovog izlaganja je kroz presjek empirijskih spoznaja ukazati na obilježja djece koja žive u siromaštvu, učinke krize i „novog“ siromaštva na dobrobit djece, probleme s kojima se djeca i mladi suočavaju te na strategije nošenja sa siromaštvom. Poseban naglasak stavit će se na ulogu i mogućnosti socijalnog rada i stručnjaka koji rade s djecom u ublažavanju ili smanjivanju ovog rastućeg socijalnog problema. Obzirom na zakonodavni okvir i raspoložive mjere pomoći siromašnima u sustavu socijalne skrbi, otvorit će se tema o mogućnostima suočavanja s izazovima „novog“ siromaštva i nužnim promjenama koje bi omogućile učinkovitije i konkretnije mjere pomoći i podrške.

Ključne riječi: djeca i mladi, „novo“ siromaštvo, socijalni rad, programi pomoći i podrške

Lidija Koletić

Dragica Topolko

Blanka Kern

Gordana Poljak

Tanja Grabovac Šljubura

Email: lidija.koletic@gmail.com

NPB "Dr. Ivan Barbot", POPOVAČA

UZ PODRŠKU – MOGU, HOĆU I ŽELIM

Osobe s invaliditetom uključuje one koji imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima. Tijekom liječenja u NPB „Dr. Ivan Barbot“ Popovača, socijalni radnici djeluju na osnaživanju osoba s invaliditetom na više razina. Na individualnoj razini osnažuje se kroz jačanje osobnih kapaciteta kako bi se prekinula izolacija i kako bi se osoba uključila u socioterapijsku zajednicu. Uključivanjem i povezivanjem utječe se i na mišljenja drugih osoba s invaliditetom što podrazumijeva interpersonalnu razinu. Kroz terapijski rad i suradnju sa zajednicom priprema se osoba za nastavak života u lokalnoj zajednici, što podrazumijeva i društveno osnaživanje.

U ovom radu prikazat će se rezultati istraživanja s osobama s invaliditetom koje su višekratno liječene u psihijatrijskoj bolnici i trenutno se nalaze na liječenju. Svrha je istraživanja dobiti uvid u učinkovitost primjene socioterapijskih metoda tijekom liječenja te procjenu dostupnosti i zadovoljstva raspoloživim resursima u lokalnoj zajednici. Podaci će se prikupljati polustrukturiranim intervjuom koji se sastoji od liste pitanja koja će biti postavljena u skladu s tematskim područjima. Istraživanjem će se dobiti uvid u socijalni status osoba s invaliditetom, u značaj primjene socioterapijskih metoda tijekom liječenja i njihovog utjecaja na život u lokalnoj zajednici (tijekom liječenja osobe s invaliditetom odlaze na vikende i probne terapijske dopuste). Istražit će se potrebe te izvori podrške i pomoći i gdje ih osobe s invaliditetom ostvaruju u lokalnoj zajednici. Također kakvo je njihovo zadovoljstvo vezano uz kvalitetu usluga. Dobiveni rezultati iskoristiti će se za efikasnije oblikovanje metoda rada u bolnici i prihvata u lokalnu zajednicu po izlasku iz bolnice.

Ključne riječi: osobe s invaliditetom, socioterapijske metode, lokalna zajednica

Milena Koren

Email: milena.koren@mdomsp.hr

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, ZAGREB

INVESTICIJSKI I RAZVOJNI PROJEKTI U SVJETLU NOVIH PROMJENA U PRAKSI SOCIJALNOG RADA – MOGUĆNOST KORIŠTENJA ESI FONDOVA

Cilj izlaganja je informirati sudionika o mogućnostima razvoja novih modela prakse socijalnog rada kroz osmišljavanje investicijskih i razvojnih projekata korištenjem ESI fondova. Korištenje strukturnih i investicijskih fondova (dalje: ESI fondova) je od iznimne važnosti u razvoju i implementaciji novih strategija/politika i programa u sustavu socijalne skrbi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Investicijski i razvojni projekti omogućuju poboljšanje i stvaranje infrastrukturnih uvjeta te uvođenje novih modela prakse socijalnog rada usmjerenih modernizaciji sustava, jačanju kapaciteta, širenju mreže socijalnih usluga u zajednici te promicanju socijalne uključenosti korisnika. Time se pozicija socijalnog radnika u društvu mijenja te socijalni radnici postaju (pro)aktivni sudionici stvaranja i implementacije socijalne politike na lokalnoj razini, stvarajući nove vrijednosti i dimenzije, odnosno stvarajući potrebne promjene u društvu (lokalnoj zajednici). Socijalni radnici kao voditelji projekata EU fondova postaju vodeći kreatori odnosno lideri promjena u društvu. Kako bi uspješno ispunili zadatke koji se pred njih postavljaju, potrebno im je pružiti pravovremene informacije o uvjetima i mogućnostima prijave projekata sukladno objavljenim (i budućim) natječajima, osigurati edukacije vezane uz razvoj projektne ideje (preduvjeti, prihvatljive aktivnosti i troškovi, izrada i čišćenje proračuna, provedba i evaluacija projekta itd.) i podršku u svim fazama – od ideje do projekta te njegove provedbe i evaluacije, a što je cilj ovog izlaganja.

Ključne riječi: investicijski i razvojni projekti, ESI fondovi, inovativnost u praksi socijalnog rada,

Dr.sc. Marijana Ljubić

Email: dom@zg.t-com.hr

Dom za starije osobe Trnje, ZAGREB

NOVI TRENDovi I POTREBE PROMJENA U OBRAZOVANJU SOCIJALNIH RADNIKA U RADU S OSOBAMA STARIJE ŽIVOTNE DOBI

Sustavno obrazovanje socijalnih radnika ima u svijetu dugogodišnju tradiciju, no ukoliko obrazovanjem želimo zadovoljiti stvarne potrebe prakse u prijelazu iz 20. u 21. stoljeće studentima socijalnog rada treba pružiti dobar temelj za razumijevanje nastanka i biti socijalnih problema koji se odnose na demografske promjene kod nas i u svijetu, vezano uz stariju populaciju. S obzirom da je Hrvatska „stara“ europska zemlja sa 13% udjela starijeg stanovništva, socijalni radnici se susreću sa sve brojnijim problemima vezano uz zdravstvenu problematiku starijeg stanovništva s kojima rade; različite i sve brojnije dijagnoze – sve više vrsta demencije, kao i psihijatrijskih dijagnoza, a sa čime se studenti socijalnog rada susreću u nekim kolegijima, no ne u obimu koji praksa zahtijeva. U socijalnom radu sa starijim osobama, osobito ako su smješteni u institucijama, važno je znati u kojem zdravstvenom stanju se korisnik nalazi kako bi se odredila najadekvatnija vrsta socijalnih usluga i pružila zadovoljavajuća razina kvalitete života. Iz dugogodišnjeg rada sa studentima socijalnog rada koji dolaze na praksu u institucije za starije osobe vidljiv je manjak znanja i razumijevanja iz područja vezano uz rad sa starijim i nemoćnim osobama, te im pristup takvom korisniku čini nepoznicu. Socijalni rad u ustanovi znatno se promijenio od socijalnog rada prijašnjih godina, a pred socijalne radnike postavljaju se novi profesionalni izazovi koji proizlaze iz sve većeg broja osoba visoke životne dobi (preko 90 godina starosti) i višestrukih dijagnoza kojima treba integrirani i međuresorni pristup u radu. Cilj ovog izlaganja je potaknuti raspravu o potrebi promjena u izobrazbi socijalnih radnika u radu s ovom korisničkom skupinom te uvođenje specijalističkih studija i većeg broja sati praktične izobrazbe kako bi mogli odgovoriti na izazove u svakodnevnom radu.

Ključne riječi: osobe starije životne dobi, obrazovanje socijalnih radnika, promjene

Zdenka Maltar

Email: Zdenka.Maltar@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Zagreb – Podružnica Dubrava, ZAGREB

ENERGETSKO SIROMAŠTVO U HRVATSKOJ

Energetsko siromaštvo postaje sve veći problem današnjice. Sve je veći broj kućanstava kojima su osnovne energetske usluge (toplinske i električne) nedostupne zbog teške materijalne situacije. Procjenjuje se kako ¼ kućanstva u Hrvatskoj kasni s plaćanjem računa za energiju. U Hrvatskoj su u znatnom riziku od energetske siromaštva samohrani roditelji, korisnici prava na zajamčenu minimalnu naknadu, osobe s invaliditetom, umirovljenici i ostale skupine korisnika koje su općenito u riziku od siromaštva. Prema važećem Zakonu o socijalnoj skrbi korisnici prava na zajamčenu minimalnu naknadu imaju pravo na naknadu troškova stanovanja za pomoć kod podmirenja troškova stanovanja, troškova grijanja, komunalnih naknada i slično, kao i naknadu za ugroženog kupca energenata u vidu sufinanciranja troškova električne energije u iznosu od 200 kuna mjesečno. Pravo na naknadu troškova stanovanja te naknadu za troškove ogrjeva mogu ostvariti jedino korisnici prava na zajamčenu minimalnu naknadu, no činjenica je da su u riziku i osobe kojima su blokirani računi, umirovljene osobe s invaliditetom i umirovljenici s niskim iznosom mirovina. Problem predstavlja i to da navedene naknade za troškove stanovanja odobrava jedinica lokalne samouprave, no hoće li ona biti u mogućnosti odobriti ovo novčano pravo ovisi o visini proračuna i sredstvima lokalne jedinice. Cilj ovog izlaganja je osvijestiti problematiku energetske siromaštva u Hrvatskoj te naglasiti važnost definiranja mehanizama kojima će se ublažiti nemogućnost podmirenja troškova energije, kao i mjera koje ublažavaju posljedice energetske siromaštva.

Ključne riječi: energetske siromaštvo, informiranje, Hrvatska, socijalni aspekt

Mirjana Marojević

Email: mirjana@malidom.hr

Dnevni centar za rehabilitaciju djece i mladeži „Mali dom – Zagreb“, ZAGREB

TRANZICIJA U ODRASLI ŽIVOT KORISNIKA S VIŠESTRUKIM TEŠKOĆAMA

Cilj ovog izlaganja je ukazati na problem koji se javlja kod korisnika s višestrukim teškoćama i njihovih roditelja prilikom ulaska u odraslu dob i odlaska iz programa koje su pohađali u Dnevnom centru za rehabilitaciju djece i mladeži „Mali dom – Zagreb“. To je razdoblje koje pred naše korisnike i njihove roditelje stavlja nove izazove i probleme u potrazi za adekvatnim programima gdje bi i dalje mogli ostvarivati svoje potencijale, družiti se s vršnjacima i biti uključeni u zajednicu kao njihovi punopravni članovi. Razdoblje tranzicije je i za korisnike i za njihove roditelje podjednako stresno kao i razdoblje u kojem su se prilagođavali na saznanje da imaju dijete s višestrukim teškoćama i u kojem su bili u potrazi za programima koji će djetetu omogućiti razvoj njegovih potencijala. Nakon jednog duljeg perioda, a mnogi od njih su pohađali dnevni program Malog doma – Zagreb, od desetak i više godina, našli su se pred novim traganjem za programima koji njihovoj djeci mogu omogućiti adekvatnu socijalnu uslugu, a njima nastavak radnog odnosa na način kao što su radili i do sada. Željeli bismo našim korisnicima i njihovim roditeljima omogućiti stručan i timski vođen prijelaz iz našeg centra u neki drugi centar odnosno program, a to podrazumijeva suradnju između obitelji, Dnevnog centra Mali dom – Zagreb, pružatelja usluga za odraslu dob i nadležnih CZSS. Ovim izlaganjem želimo prikazati mogući model tranzicije u odraslu dob, potrebe naših korisnika u odrasloj dobi i poteškoće na koje roditelji nailaze prilikom traganja za adekvatnim programima u trenutku kad njihova djeca postaju odrasli ljudi.

Ključne riječi: tranzicija u odrasli život, osobe s višestrukim teškoćama, suradnja pružatelja usluga

Helena Miholić

David Radošević

Email: helenamihotic@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Samobor, SAMOBOR

IZAZOVI SOCIJALNOG RADA U DOBA MIGRANTSKE KRIZE

Društvena događanja na globalnoj razini kao što su novi ratovi, glad, neimaština te politička nestabilnost određenih zemalja ostavljaju posljedice na stanovništvu sa zahvaćenih područja. Iako se navedeni fenomeni većinom pojavljuju izvan granica Europske unije, negativne posljedice tih fenomena odražavaju se i na države članice. Migrantska kriza jest jedna od najvidljivijih posljedica takvih događanja i nova socijalna tematika koja je postavila izazove pred struku socijalnog rada. Iako su migrantski valovi prošli kroz Republiku Hrvatsku, uočavamo da je rad s migrantima dio svakodnevnog rada socijalnih radnica/ka, osobito kada se radi o pograničnim centrima za socijalnu skrb. Izazovi s kojima se socijalne/i radnice/i susreću tijekom svojeg svakodnevnog rada u centrima, kao i prilikom aktivnih dežurstava, opisuju zahtjevnost situacije, posebice kada se radi o maloljetnim migrantima. Specifične okolnosti u kojima se intervencije odvijaju (kasni noćni sati, neradni dani, vikendi, nedostatni smještajni kapaciteti) otežavaju njihovo smještanje. U takvim situacijama od velike je važnosti socijalna mreža i suradnja ključnih aktera na različitim razinama -suradnja institucija na lokalnim razinama, suradnja među institucijama socijalne skrbi te sa resornim ministarstvom, kao i međuresorna suradnja, odnosno centara za socijalnu skrb s institucijama u drugim sustavima koje su prilikom intervencije značajne (policija, prevoditelji, liječnici). Uz navedeno, iz perspektive socijalnog rada bitno je analizirati pitanja multikulturalnosti, integracije, odnosno socijalne uključenosti migranata kao važnih modela na kojima će počivati njihova dobrobit u budućnosti. Cilj ovog izlaganja jest predstaviti i problematizirati izazove koje je sa sobom donijela migrantska kriza i s kojima se susreću socijalne/i radnice/i u pograničnim centrima za socijalnu skrb.

Ključne riječi: migrantska kriza, maloljetni migranti, izazovi socijalnog rada, centar za socijalnu skrb

Mr.sc. Vesna Moštak-Skupnjak

Email: vesna.mostak.skupnjak@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Zagreb- Podružnica Sesvete, SESVETE

PROFESIONALNI STRES KOD SOCIJALNIH RADNIKA

Socijalni radnici obično imaju visoko izražen altruistički, nematerijalni i humanistički sklop životnih i radnih vrijednosti koji ih je doveo do toga da se bave pomagačkim poslom. Kada se nađu u stresnoj situaciji u kojoj moraju mobilizirati svoje dodatne fizičke i psihičke potencijale u prilagodbi na situaciju s kojom su se suočili, postoji rizik sagorijevanja u radu. To je proces koji se razvija polako te mogu proći godine prije nego što se simptomi sagorijevanja manifestiraju kao psihičke i emocionalne poteškoće koji na kraju mogu dovesti do gubitka volje za radom. Stručnjaci često odbijaju iskazati svoje psihičke teškoće zbog straha od gubitka statusa, uvažavanja i povjerenja suradnika, a time smanjuju mogućnost dobrog obavljanja svog posla. Postavlja se pitanje kako inspirirati stručnjake da postanu kreativni, samostalni i samosvjesni profesionalci koji će htjeti i znati riješiti situaciju, problem ili poteškoću koja nije određena uputom ili zakonom te kada nije moguće predvidjeti sve situacije i zamke koje nosi život? Stručnjaci u socijalnoj skrbi moraju, obzirom na javne ovlasti i odgovornosti, nastaviti intervenciju i zadržati odnos s korisnicima i onda kada su druge službe i institucije procijenile kako u okviru njihova djelokruga „ne postoje stručne indikacije“ za tretman. Obzirom da su socijalni radnici u svom radu svakodnevno suočeni s profesionalnom odgovornošću prema korisnicima, stresom, traumama i frustracijama, briga sustava socijalne skrbi o mentalnom zdravlju socijalnih radnika pridonijela bi boljoj kvaliteti njihovog rada, a što bi dugoročno gledano, vodilo napretku i samog sustava socijalne skrbi. Stoga ovaj rad ima za cilj ukazati na moguća unaprjeđenja prakse podrške mentalnom zdravlju socijalnih radnika.

Ključne riječi: profesionalni stres, sagorijevanje, prevencija, mentalno zdravlje

Doc.dr.sc. Ana Opačić

Izv.prof.dr.sc. Gordana Berc

Izv.prof.dr.sc. Slavica Blažeka Kokorić

Email: ana.opacic@pravo.hr

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

OBIJELJEŽJA RAZVOJA SOCIJALNIH USLUGA U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE

Pridruživanjem Hrvatske Europskoj uniji stvoren je poticaj da se na lokalnim razinama razvijaju socijalne usluge, a što je dodatno apostrofirano u procesu reforme sustava socijalne skrbi. Sve više se očekuje od lokalnih zajednica da na razinama jedinica lokalne samouprave i u sinergiji sa sustavom socijalne skrbi, zdravstva i obrazovanja razvijaju brojne socijalne usluge za ranjive skupine. Europski socijalni fond nudi mogućnost financijskog osnaživanja razvoja socijalnih usluga, no čini se da tu mogućnost različite jedinice lokalne samouprave nisu jednako iskoristile. U radu će se prikazati rezultati istraživanja provedenog u 180 jedinica lokalne samouprave putem online anketiranja. Rezultati će prikazati koja prava i usluge su najdostupnije stanovništvu, a za kojima postoji potreba. Također, prikazat će se rezultati procjene lokalnih dionika o kapacitetima lokalne zajednice da razvijaju suradnju u zajednici, koriste EU fondove i ostvaruju suradni odnos s lokalnim stanovništvom u procjeni potreba za određenim uslugama. Dobiveni rezultati ukazuju da su najviše u fokusu brojne usluge za osobe s invaliditetom i starije osobe, dok su podzastupljene usluge kojima se osnažuju mladi u riziku. Također, rezultati ukazuju na potrebu jačanja organizacija civilnog društva, kao i jačanje organizacijskih i financijskih kapaciteta za privlačenje sredstava iz EU fondova. Rezultati ukazuju i da bi bilo potrebno da građani više sudjeluju u evaluaciji postojećih usluga, ali i da bi se u budućnosti u lokalnim proračunima trebala dati veća važnost izdvajanjima za socijalnu skrb, kao i ojačati stručne kapacitete djelatnika jedinica lokalne samouprave.

Ključne riječi: socijalne usluge, lokalna zajednica, socijalni rad u zajednici

Rosanda Penđer

Sandra Sorić

Slađana Dunde

Ante Puče

Davorka Grbac-Plavčić

Email: ssoric@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Šibenik, ŠIBENIK

NEVIDLJIVI U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

U Centru za socijalnu skrb Šibenik često se nosimo s izazovom kako pomoći korisniku čiju životnu situaciju procjenjujemo visoko rizičnom, a ne nalazimo dovoljno potrebnih resursa u pomoći u sustavu. U datom trenutku koristimo sve raspoložive mogućnosti pomoći, ali često teret brige i nezavršena posla nosimo dalje sami sa sobom. S godinama, situacija korisnika postaje teža, a naš teret raste. Najčešće se radi o korisnicima koji imaju mentalna oštećenja i njihovim obiteljima. Kroz sustav novčanih prava invaliditet psihički bolesnih osoba nije posebno apostrofirano, pa često koriste vrlo malo novčanih prava ili ih uopće ne mogu ostvariti. Tipična slika odrasle psihički bolesne osobe je da je nezaposlena i da živi s ostarjelim roditeljem umirovljenikom. Žive na rubu egzistencije, bez perspektive zapošljavanja i osamostaljavanja odraslog djeteta te bez pomoći iscrpljenom roditelju. Na području nadležnosti CZSS Šibenik nema za njih organiziranih usluga u zajednici niti nekog drugog izvora podrške. Za sustav se radi o nevidljivim korisnicima. Stoga smo odlučili „upaliti svijetlo“ i vidjeti ih.

Provest će se istraživanje o potrebama odraslih psihički bolesnih osoba u području ostvarivanja prava na rad, obitelj, stanovanje i prihode te ih usporediti s onim što sustav socijalne skrbi i lokalna zajednica nude. Istražit će se problematika i iz perspektive članova njihovih obitelji. Ispitat će se specifične poteškoće stručnih radnika CZSS u radu s ovom kategorijom korisnika. Očekuje se da će provedeno istraživanje pokazati kako prava i usluge nisu primjerene ni dostatne potrebama ovih korisnika i njihovim obiteljima. Analizom dobivenih rezultata ukazat će se na potrebne mjere i aktivnosti za poboljšanje položaja ovih korisnika u lokalnoj zajednici i u tom smislu poduzimati određene akcije.

Ključne riječi: osobe s problemima mentalnog zdravlja, obitelj, novčana prava, socijalne usluge u zajednici, korisnička perspektiva

Lidija Petrović

Email: petrović@dijete.hr

Ured pravobraniteljice za djecu, ZAGREB

Izv.prof.dr.sc. Maja Laklija

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

ŠTO JE SUSTAV MOGAO ILI TEBAO UČINITI DRUGAČIJE KAKO BI SE PREVENIRLE SITUACIJE PREKIDA UDOMITELJSKE SKRBI ZA POJEDINO DIJETE? – PERSPEKTIVE UDOMITELJA

Sustav skrbi za djecu bez adekvatne roditeljske skrbi prolazi zadnjih godina kroz transformaciju koja uključuje i deinstitucionalizaciju. Vezano za te procese Ured pravobraniteljice za djecu poduzeo je niz aktivnosti kako bi popratio što se događa na području skrbi za djecu. Jedna od aktivnosti bila je i provedba istraživanja u kojem su jedna od skupina sudionika istraživanja bili udomitelji s iskustvom prekida smještaja djeteta (N=6) na području Zagreba, Osijeka i Splita. Cilj je bio dobiti uvid u okolnosti koje su iz perspektive udomitelja dovele do prekida udomiteljstva za konkretno dijete koje su imali na smještaju, kako je tekao proces donošenja odluke o prekidu udomiteljstva na zahtjev udomitelja te identificirati koji oblici podrške tijekom pružanja udomiteljske skrbi su im bili potrebni. Podaci su prikupljeni polustrukturiranim intervjuom te obrađeni tematskom analizom. Udomitelji su svoje iskustvo pružanja skrbi opisali kroz proces donošenja odluke o prihvatu na smještaj konkretnog djeteta, proces informiranja o djetetu od strane sustava i okolnosti smještavanja djeteta, obilježja procesa prilagodbe obitelji na dijete i obrnuto, te poteškoće s kojima su se susretali u svakodnevnoj skrbi za konkretno dijete, reakcije sustava na traženje pomoći i podrške u skrbi za dijete te okolnosti donošenja odluke o realizaciji prekida udomiteljstva (osobna razina, razina obitelji). Udomitelji navode da su njihove potrebe bile dobivanje pravovremenih i istinitih podataka o djetetu (npr. njegovim potrebama, prethodnom životnom iskustvu), ostvarena suradnja i pokazan interes stručnjaka za dijete nakon njegova smještavanja, dostupnost podrške tima udomitelja, suradnja s drugim

sustavima (školstvo, zdravstvo, policija), ulaganje u usluge za udomitelje i djecu u alternativnoj skrbi.

Ključne riječi: deinstitutionalizacija, udomitelji, prekid smještaja, doživljaj

Martina Podobnik

Ana Veočić

Email: mpodobnik91@gmail.com

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

POSTUPAK RAZVODA BRAKA I SURADNJA SA SOCIJALNIM RADNICIMA IZ PERSPEKTIVE RAZVEDENIH OČEVA

U izlaganju će biti prikazani rezultati kvantitativnog istraživanja provedenog korištenjem on-line anketnog upitnika s ciljem ispitivanja perspektive razvedenih očeva o postupku razvoda braka ili prekida izvanbračne zajednice u kojoj je rođeno maloljetno dijete te njihove suradnje sa socijalnim radnicima tijekom postupka. Provedeno je kvantitativno istraživanje putem on-line upitnika na uzorku od 200 ispitanika. U istraživanju su korišteni upitnik sociodemografskih obilježja, modificirana skala prilagodbe na razvod (*Divorce Adjustment Inventory- DAI*), skala kvalitete roditeljske uloge (*Parental Role Quality- PRQ*), prilagođeni upitnik roditeljske perspektive problema vezanih uz susrete i druženja s djecom (*Parent's Perspectives on Visitation Problems - PPVP*) te za potrebe ovog istraživanja modificirana UNICEF-ova skala zadovoljstva korisnika nadležnim socijalnim radnikom i centrom za socijalnu skrb. Upitnikom je obuhvaćeno razdoblje nakon razvoda braka ili prekida izvanbračne zajednice u kojoj je rođeno maloljetno dijete na način da je ispitana dinamika odnosa između članova obitelji i bivših partnera kao roditelja. Vezano uz dinamiku odnosa, ispitana je kvaliteta komunikacije roditelja oko organizacije i provedbe ostvarivanja osobnih odnosa djeteta s roditeljem s kojim ne živi te njihova percepcija sebe kao roditelja. Važnost rezultata našeg istraživanja ogleda se u činjenici kako je ono jedno od rijetkih koje se provodi s ovom skupinom korisnika. Više od polovice ispitanika jesu visokoobrazovane osobe 60% kojih se sporazumno razvelo. Rezultati pokazuju kako očevi koji su se sporazumno razveli iskazuju veći stupanj zadovoljstva radom i postupanjima socijalnih radnika za razliku od

očeva koji su se razveli tužbenim putem. Kao preporuke za unaprjeđenje postupanja najčešće navode češće terenske izvide te posvećivanje više pažnje djetetu.

Ključne riječi: razvod, socijalni radnici, očevi, centar za socijalnu skrb

Helena Potočki

Email: helena.potocki@pravosudje.hr

Ministarstvo pravosuđa,

Probacijski ured Zagreb II, ZAGREB

PILOT PROJEKT ELEKTRONIČKOG NADZORA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Misija probacije je suradnja sa zajednicom kako bi se zaštitila javnost i smanjio rizik od povratništva kroz resocijalizaciju i reintegraciju počinitelja kaznenog djela u društvo. Od probacije se očekuje značajan doprinos prevenciji i suzbijanju kriminaliteta u smislu potpunije resocijalizacije počinitelja kaznenih djela, rasterećenja prenapučenih zatvorskih kapaciteta te veće zaštite društva od počinitelja čija se sankcija provodi u zajednici. Ministarstvo pravosuđa, Sektor za probaciju je tijekom 2017. godine uspješno proveo pilot projekt elektroničkog nadzora. Elektronički nadzor izvršavao se pomoću opreme koja djeluje putem radiofrekvencije, a to znači da se oprema sastoji od uređaja koji se instalira u dom osumnjičenika/osuđenika te elektronskih narukvica (nanožnica) za osobu koja je pod nadzorom. Primjena elektroničkog nadzora u Europi započela je početkom 1990ih godina, a danas taj način nadzora koristi velika većina država članica EU u različitim fazama kaznenog postupka. Pilot projekt elektroničkog nadzora u Hrvatskoj financirala je EU kroz prijelazni instrument pomoći za RH kao dio projekta „*Podrška daljnjem razvoju i jačanju probacijske službe*“. U pilot projekt bilo je uključeno ukupno 8 osoba kojima je određen istražni zatvor ili odobren uvjetni otpust, s područja Zagreba i Zagrebačke županije te je trajao 100 dana, od 17. veljače do 27. svibnja 2017. godine. Opremu za elektronički nadzor postavljali su probacijski službenici. Također, probacijski službenici, koji su prošli posebnu obuku, radili su i u nadzornom centru Sektora za probaciju 24h/7 dana u tjednu punih 100 dana, gdje su zaprimali obavijesti u slučaju da osoba pod nadzorom pokuša manipulirati uređajima za nadzor ili prekrši neka druga pravila.

Ključne riječi: probacijska služba, tehnološki razvoj, elektronički nadzor, reintegracija

Martina Radošević

Ivan Jazvić

Email: martina.radosevic@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Zagreb, ZAGREB

ULOGA CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB U INTEGRACIJI OSOBA S ODOBRENOM MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM

Porastom broja i intenziteta ratnih sukoba diljem svijeta raste i broj izbjeglica koji u bijegu od progona i ratnih stradanja traže međunarodnu zaštitu u sigurnim zemljama. Iako je Hrvatska u velikom izbjegličkom valu 2016. godine bila prvenstveno tranzitna zemlja, Ministarstvo unutarnjih poslova je svejedno zaprimilo 2234 zahtjeva za međunarodnom zaštitom što je znatno povećanje u odnosu na 211 zahtjeva iz 2015. godine. U izlaganju će se ukratko predstaviti prava osoba s međunarodnom zaštitom te uloga Centra za socijalnu skrb u ostvarivanju prava i integraciji osoba s međunarodnom zaštitom, a poseban naglasak će biti na trenutnom modelu stambenog zbrinjavanja osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom kao novom praksom unutar centra za socijalnu skrb. Pokušat će se razjasniti uloga koordinatora za azilante koji postoje po centrima za socijalnu skrb budući da je, zbog trenutnog broja tražitelja međunarodne zaštite te kvote migranata koje je Hrvatska obvezna primiti relokacijom, izvjesno da će se širiti broj centara koji će biti neposredno uključeni u rad s osobama s međunarodnom zaštitom.

Ključne riječi: međunarodna zaštita, centar za socijalnu skrb, koordinator za azilante, praksa

Teodor Sabolić

Centar za socijalnu skrb Varaždin, VARAŽDIN

Email: s.teodor@gmail.com

Ljiljana Ban

FICE Hrvatska, Suncokret-OLJIN, ZAGREB

Doc.dr.sc. Lucija Vejmelka

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

POTREBE USTANOVA SKRBI ZA DJECU U PROCESU TRANSFORMACIJE

Proces transformacije ustanova za djecu u Hrvatskoj započeo je prije više od 10 godina, no sam proces teče sporo, a ustanove su u različitim fazama transformacije. Transformirane ustanove u izazovnom su razdoblju u kojem se očekuje uvođenje novih usluga koje odgovaraju na potrebe zajednice podržavajući obitelji u riziku. Obzirom na aktualnu ekonomsku situaciju u sustavu skrbi za djecu prisutna su nedovoljna ulaganja u usavršavanja stručnjaka i jačanje kapaciteta ustanova za djecu uz potrebu zapošljavanju više stručnih djelatnika. Ovo izazovno razdoblje otvara mogućnosti razvijanja novih i kvalitetnijih oblika suradnje s ostalim ustanovama, organizacijama civilnog društva i akademskom zajednicom. S ciljem uvida u potrebe ustanova za djecu u procesu transformacije provedeno je anketno istraživanje u domovima za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, centrima za pružatelje usluga u zajednici te domovima za odgoj djece i mladih s problemima u ponašanju (N=20). Istraživanje je provedeno kroz mjesec svibanj i lipanj 2017. godine online upitnikom putem online aplikacije *LimeSurvey*. Rezultati pokazuju kako su u ustanovama za djecu najzadovoljniji suradnjom s organizacijama civilnog društva i centrima za socijalnu skrb, dok su najmanje zadovoljni suradnjom s ministarstvom nadležnim za poslove socijalne skrbi. Najviše su zainteresirani za edukaciju zaposlenika te razmjenu znanja i iskustva, dok su u

najmanjoj mjeri iskazali interes za međunarodnim aktivnostima. Suradnja dionika socijalne skrbi, razmjena iskustava između ustanova kao i edukacije stručnih djelatnika, korisnika i roditelja te *evidence based* programi i projekti imperativ su kvalitetnoj transformaciji ustanova za djecu u centre za pružanje usluga u zajednici te unapređenju kvalitete skrbi za djecu.

Ključne riječi: djeca u skrbi, organizacije civilnog društva, potrebe ustanova za djecu, suradnja, transformacija ustanova za djecu.

Prof.dr.sc. Branka Sladović Franz

Prof.dr.sc. Marina Ajduković

Email: branka.sladovic.franz@pravo.hr

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

RAD VODITELJA MJERA STRUČNE POMOĆI S DJETETOM

S obzirom na razloge izricanja mjera stručne pomoći roditeljima djece čija je dobrobit ugrožena u obitelji, većina je ciljeva i aktivnosti planirana i izvedena u smjeru povećavanja roditeljskih kompetencija a rad s djecom je rijedak ili nestrukturiran. No, izravan rad s djecom zbog koje se izriču mjere potreban je i značajan zbog: a) participatornih prava djeteta, b) kompetentnosti djeteta kao izvora podataka i za preuzimanje aktivne uloge u promoviranju svog optimalnog razvoja u obitelji te c) terapijske perspektive koja naglašava da djeca trebaju priliku razumjeti i prihvatiti događaje i odnose koji utječu na njihov emocionalni i socijalni razvoj te biti osnaženi i potpomognuti neposredno u suočavanju s izazovima s kojima su okruženi.

U okviru kvalitativnog istraživanja procesa i ishoda provođenja mjera za zaštitu dobrobiti djece u nadležnosti CZSS provedenog 2015. godine analizirani su intervjui s djecom, socijalnim radnicima, roditeljima i voditeljima mjera (na namjernom uzorku od 40 izrečenih mjera). Unutar teme Obilježja rada s djetetom sudionici istraživanja govore o odnosu voditelja i djeteta i to o općim obilježjima odnosa, prikladnosti aktivnosti, poteškoćama razvijanja odnosa i nepostojanju odnosa. U pogledu Sadržaja i načina rada s djetetom opisuju svoj doživljaj voditelja i djeteta, konkretne aktivnosti, razgovor, vještine voditelja, poticanje promjena i rezultate rada. Prikazane spoznaje biti će raspravljene pod vidom: a) kompetencija voditelja mjere za planiranje i izravan rad s djecom, b) odgovornosti za

opserviranje djetetovog emotivnog i tjelesnog stanja i c) izazova osiguravanja aktivne participacije djeteta.

Ključne riječi: zaštita djeteta, dobrobit djeteta, mjere stručne pomoći, kvalitativno istraživanje

Jelena Smirčić

Jasna Cesarec

Email: jgolubic@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Zagreb, ZAGREB

IMPLEMENTACIJA INSTRUMENATA SOCIJALNOG RADA U SVAKODNEVNOM STRUČNOM RADU

Unicef je 2008. godine izdao knjigu „Pravo djeteta na život u obitelji“, sastavni dio knjige i „košarica“ instrumenata socijalnog rada, odnosno upitnici, skale i ostali instrumenti za procjenu djetetovih potreba, roditeljskih sposobnosti, obiteljskih i vanjskih čimbenika te postojećih resursa. Po prvi puta socijalni radnici dobili su niz instrumenata kojima bi se olakšalo davanje mišljenja i izrada procjena. Predstavljanje i uvođenje instrumenata struka je dočekala vrlo pozitivno prepoznajući u istom svojevrsan razvitak djelatnosti socijalnog rada te unaprjeđenje metoda rada. Također, u istom se vidjela perspektiva standardizacije postupanja socijalnih radnika u centrima za socijalnu skrb. Međutim, dosadašnja iskustva iz CZSS Zagreb pokazuju da su socijalni radnici na Odjelima za djecu, mlade i obitelj djelomično upoznati sa postojećom lepezom tj. „košaricom“ instrumenata, pa ih većina niti ne primjenjuje. Stječe se dojam kako većina stručnjaka ne percipira instrumente kao pomoć nego kao dodatnu papirologiju. Obzirom na izuzetnu opterećenost, motivacija za napredak i usvajanje novih metoda rada je snižena. Zaključno, uvođenje instrumenata u svakodnevnu praksu predstavlja olakšano donošenje procjena. Neophodno je uređenje sustava sa

naglaskom na usklađivanje s normativima (obzirom na izuzetnu opterećenost stručnih radnika), ali i mi socijalni radnici moramo mijenjati svoje poglede u kontekstu napretka.

Ključne riječi: socijalni radnici, instrumenti, obitelj, procjena, napredak

Dubravka Smolić

Email: du.smolicc@gmail.com

Dom za odrasle osobe "Bidružica", DESINIĆ

ODRASLE OSOBE S POTEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA I ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA - IZAZOV ZA PROFESIJU SOCIJALNOG RADA UNUTAR KONTEKSTA NOVIH VRIJEDNOSNIH PROMJENA

Stručni rad s odraslim osobama s poteškoćama mentalnog zdravlja neosporno predstavlja velik izazov za pomagačke profesije, posebice u vremenu promjena i intenzivnih turbulencija koje su prisutne na svim razinama društva. Procjena je Svjetske zdravstvene organizacije da udio osoba s invaliditetom u nekoj zemlji u pravilu iznosi oko 10%, dok prevalencija osoba s poteškoćama mentalnog zdravlja, unutar ove kategorije, iznosi oko 25%. Ovim činjenicama odgovaraju i podaci Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, koji govore da je u našoj zemlji krajem 2015. godine živjelo ukupno 129 289 odraslih osoba s funkcionalnim oštećenjima temeljenih na poteškoćama mentalnog zdravlja. Nadalje, u 2013. godini u Republici Hrvatskoj evidentirano je oko 18 000 osoba kojima je oduzeta poslovna sposobnost. Zabrinjava činjenica da u ovom broju udio osoba kojima je poslovna sposobnost oduzeta u cijelosti, iznosi gotovo 90%. Postupci povrata poslovne sposobnosti ne provode se na zadovoljavajući način obzirom na broj pokrenutih postupaka i preispitivanja odluka o potpuno oduzetoj poslovnoj sposobnosti. Krajem 2015. godine u domovima socijalne skrbi za odrasle osobe bilo je smješteno 3830 korisnika s poteškoćama mentalnog zdravlja, dok su

863 osobe bile smještene u udomiteljskim obiteljima. Pristupanjem Europskoj uniji naša je zemlja ujedno prihvatila i nove vrijednosne orijentacije koje u sustav socijalne skrbi donose brojne promjene. Ovaj rad želi ukazati na iznalaženje novih pozitivnih modaliteta u radu s ovom skupinom korisnika. Posebno se želi ukazati na nove pristupe u radu unutar doma socijalne skrbi u procesu transformacije, a koji se temelje na maksimalnom poštivanju individualnosti korisnika, edukaciji o ljudskim pravima i podršci pri njihovoj realizaciji.

Ključne riječi: poteškoće mentalnog zdravlja, odrasle osobe, dom socijalne skrbi, novi oblici rada

Nevena Stojčić

Josipa Gović

Email: nevena.stojcic7@gmail.com

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

Živko Stojčić

Visoka tehnička škola Bjelovar, BJELOVAR

TO BE ONLINE, OR NOT TO BE - THAT IS THE QUESTION (BITI ONLINE ILI NE BITI – TO JE PITANJE)

Posljednjih dvadesetak godina diljem svijeta dolazi do velikog tehnološkog napretka. Vidljive su promjene u funkcioniranju svijeta i društva, olakšana je komunikacija, dostupnost informacija te naobrazba. Pojava interneta povezala je najudaljenije i najizoliranije krajeve. Tehnološke promjene, kojima je podložan ostatak svijeta, prisutne su i u Hrvatskoj. Napretkom tehnologije razvijaju se uvjeti rada cijelog spektra poslova (medicina, trgovina, industrija...) pa tako promjene ulaze i u struku socijalnog rada. Prema podacima Eurostata, broj kućanstava koja imaju pristup internetu u Hrvatskoj iznosi 77%. U praksi socijalnog rada ta bi činjenica podrazumijevala promjene u načinu komunikacije (s kolegama i korisnicima), promjene u načinu samoobrazovanja, širenja znanja, pružanja usluga i informacija te ostvarivanja zadaća struke. U praksi socijalnog rada, tehnologija se definira na sljedeći način: “elektronski posredovana aktivnost korištena kako bi se stručno i etično dostavile usluge socijalnog rada” (NASW&ASWB, 2005.). Informacijske tehnologije se koriste u uslugama socijalnog rada iz područja preventivnih aktivnosti, individualne prakse, grupne podrške,

specifične intervencije, direktne prakse s korisnicima. Ovakav (virtualni) način rada ima brojne pogodnosti kao što su fleksibilnost vremena, dostupnost te olakšana komunikacija i ekonomičnost. Pitanja koja se javljaju u ovakvom pristupu rada su pitanja etičke prirode, primjerice može li virtualan rad zamijeniti rad temeljen na “face to face” pristupu, koliko je moguće držati korak s tehnologijom i njenim konstantnim napretkom, koliko su stručnjaci voljni promijeniti dosadašnji način rada te druga pitanja vezana za korištenje informacijskih tehnologija u socijalnom radu. Cilj ovog rada jest približe se upoznati s mogućnostima rada naše struke s informacijskim tehnologijama putem analize dosadašnjeg virtualnog rada socijalnih radnika u Hrvatskoj i u inozemstvu.

Ključne riječi: modernizacija, informacijske tehnologije, etičnost, socijalni rad

Danijela Škulj

Martina Radošević

Email: danijelaskulj@gmail.com, mradosevic@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Zagreb- Podružnica Dubrava, ZAGREB

IZAZOVI I SMJERNICE RADA S DJECOM BEZ PRATNJE IZ ISKUSTVA DEŽURNOG SOCIJALNOG RADNIKA

Posljednjih godina u Hrvatskoj je izražen sve veći fenomen migracije ljudi, unutar kojeg se javlja i značajan broj djece koja su prepuštena sama sebi jer su odvojena od roditelja ili druge pratnje. Mnogobrojni su razlozi koji tjeraju djecu da se otisnu na takav opasan put. Često je to bijeg od ratnih sukoba i potraga za boljim životom. Navedeni put obilježen je siromaštvom, nasiljem, trgovanjem ljudima, narušenim zdravljem, ali i nedostatkom emocionalne potpore. Nerijetko djeca ostanu bez ikakvih resursa, hrane i sigurnosti, napuštena te su im ugrožena osnovna ljudska prava. U Hrvatskoj, kao tranzicijskoj zemlji, zaštita djece bez pratnje i njihovih prava uređena su Protokolom o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja stranih državljana te mehanizmom posebnog skrbnika. Postavlja se pitanje je li navedeno dovoljno i primjenjivo u praksi. Socijalni radnici u dežurstvu često su, uz policiju, prvi koji ostvaruju kontakt s djecom bez pratnje koja su traumatizirana te se nalaze u lošem psihofizičkom stanju. Pritom im je glavna zadaća djeci osigurati primarnu zaštitu i skrb, no u praksi se često susreću s mnogobrojnim izazovima poput nemogućnosti pronalaska adekvatnog smještaja, osiguranja primarne zdravstvene zaštite, jezičnim barijerama, pronalaska prevoditelja, bijegom djece. Cilj izlaganja je pružiti uvid u praksu rada

s djecom bez pratnje zatečene na području Zagreba kroz iskustvo dežurnog socijalnog radnika te prikazati raspon aktivnosti od trenutka kada su djeca zatečena od strane policije pa do dolaska i uloge socijalnog radnika. Također, želi se ukazati na primjere dobre prakse i pokušati dati smjernice za daljnje aktivnosti pravodobne i učinkovite zaštite djece bez pratnje.

Ključne riječi: djeca bez pratnje, socijalni radnik, socijalna skrb, dobra praksa

Dr.sc. Ksenija Švenda-Radeljak

Email: ksvenda@pravo.hr

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

E-IZVORI KAO PODRŠKA PRAKSI SOCIJALNOG RADA

Knjižnica Studijskog centra socijalnog rada jedina je specijalizirana knjižnica u Hrvatskoj za područja socijalnih djelatnosti, te su njeni korisnici i socijalni radnici iz prakse. Obzirom na mnogobrojnost i složenost njihovih poslova, množinu novih znanja i informacija koje trebaju usvojiti, potrebna im je brza, detaljna i aktualna informacija. Ona mora biti dana u obliku kojeg oni mogu odmah uporabiti za vlastite potrebe, ali i u obliku kojeg mogu proslijediti svojim klijentima ako za to postoji potreba. No, često puta nemaju ni dovoljno vremena, ali ni informacijskog znanja kako bi pratili razvoj informacijskog okruženja u području svog profesionalnog interesa. Ovaj radi ukratko želi prezentirati neke najvažnije domaće i strane e-izvore koji im mogu pružiti potrebne informacije na što jednostavniji način. Prikazati će se ukratko princip pretraživanja kataloga Knjižnice SCSR-a, relevantnih domaćih i stranih baza podataka. Nadalje će se predstaviti usluga „Knjižnica za praksu: usluga e-informacija na upit“.

Usluga obuhvaća ciljano pretraživanje e-izvora što novijih i relevantnijih informacija s područja socijalnih djelatnosti, ali i srodnih znanstvenih područja ovisno o opsegu upita korisnika. Primarno je namijenjena kao podrška socijalnim radnicima i ostalim pomažućim

profesijama u njihovom svakodnevnom praktičnom radu ili vlastitom profesionalnom usavršavanju. Koristi se na način da korisnici postavе upit mailom na koji im se prosljeđuje odgovor. U odgovoru se šalje popis literature dostupne u samoj Knjižnici SCSR-a te dostupni e-izvori. Obim slanja e-izvora ovisi o autorskim pravima. Preferira se slanje e-izvora koji su u otvorenom pristupu (*open access*).

Ključne riječi: e-izvori, informacijske vještine, praksa socijalnog rada.

Marina Zeman Jazvić

Ines Vrban

Dorijan Vahtar

Email: marina@zajednickiput.hr

Zaklada Zajednički put, ZAGREB

VAŽNOST INTERKULTURNOG DIJALOGA U RADU S TRAŽITELJIMA AZILA I STARIJIM OSOBAMA

Autori u ovom radu predstavljaju studiju slučaja interkulturalnih konverzijskih radionica u kojima starije osobe tražiteljima azila pomažu pri učenju hrvatskog jezika i usvajanju hrvatske kulture i svjetonazora s ciljem njihove uspješnije integracije u društvo. U projekt su uključene starije osobe – volonteri Zaklade Zajednički put, tražitelji azila, zaposlenici Zaklade i volonteri CMS-a. Budući da starije osobe i tražitelji azila spadaju u društveno osjetljive skupine u riziku od socijalne isključenosti, ideja interkulturalnih radionica nastala je kao pokušaj smanjivanja socijalne isključenosti pripadnika obiju skupina. Prilikom osmišljavanja radionica te evaluacije njihove provedbe koristili smo induktivni pristup i kvalitativne metode: promatranje sa sudjelovanjem i polustrukturirani intervju koji smo proveli sa svim polaznicima radionica. Osobno iskustvo voditelja i analizirano iskustvo polaznika počeli smo povezivati sa suvremenim teorijama kulture, teorijama interkulturalnog dijaloga i postkolonijalne kritike. Kao rezultat višemjesečnog rada i analiziranja prakse i iskustva proizišle su polustrukturirane

interkulturalne radionice konverzacije i usvajanja kulture i svjetonazora koje se temelje na teorijskim postavkama da je prilikom rada s kulturno drugačijim subjektima potrebno poznavati: ideju kulture i uvjetovanosti subjekta (njegovog svjetonazora, mišljenja, praksi i osjećaja) kulturom iz koje potječe; kulturnog relativizma (ne postoji kultura koja je superiornija od neke druge kulture), interkulturalne komunikacije i hibridizacije (učenje jezika i usvajanje kulture i svjetonazora događa se u prostoru koji je obilježen specifičnim odnosima moći, a učenje i usvajanje su uspješniji ako su pripadnici većinske kulture spremni naučiti jezik i usvojiti svjetonazor pripadnika manjinske kulture pri čemu nastaju hibridni identiteti).

Ključne riječi: starije osobe, tražitelji azila, kultura, interkulturalni dijalog

Tina Vukorepa

Prof.dr.sc. Kristina Urbanc

Email: tina_vuk07@hotmail.com

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

DJECA RODITELJA OSOBA S INVALIDITETOM IZ PERSPEKTIVE STRUČNJAKA

U radu u prikazani rezultati kvalitativnog istraživanja čiji je cilj bio steći uvid u potrebe djece čiji su roditelji osobe s invaliditetom iz perspektive stručnjaka. Rezultati upućuju na poteškoće stručnjaka u radu s ovim obiteljima među kojima se navode problem ustroja i funkcioniranja sustava socijalne skrbi, nepostojanje adekvatnih usluga i neosvijestjenost društva za specifične potrebe ovih obitelji. Poteškoće koje stručnjaci prepoznaju odnose se na smanjenu pristupačnost nekih usluga ovoj skupini korisnika (između ostalog, usluga pružanja psihosocijalne podrške roditeljima) ali i na potrebu za podizanjem svijesti okoline o ovoj često "nevidljivoj" skupini djece. Preporuke stručnjaka odnose se na uvođenje učinkovitijih načina procjene potreba u službama koje se bave socijalnim radom s obitelji i socijalnim radom s osobama s invaliditetom, ali i u obrazovnom sustavu koji bi trebao biti

osjetljiviji za obitelji u kojima djeca i mladi ljudi preuzimaju brigu o drugim članovima obitelji. Pravilna procjena važna je za učinkovitu identifikaciju i fokusirano pružanje usluga potrebnih ovim obiteljima, pri čemu je važno da te usluge ne doprinose stigmatizaciji roditelja i djece te da budu individualizirane, obzirom da je riječ o veoma heterogenoj skupini korisnika. Stručnjaci također ističu i potrebu za dodatnim edukacijama te potrebu za podrškom lokalnih organizacija civilnog društva u podizanju razine osjetljivosti profesionalne i lokalne zajednice za potrebe ovih obitelji.

Ključne riječi: obitelj, osobe s invaliditetom, djeca, mladi njegovatelji, socijalne usluge

Dijana Vuković

Email: dvukovic@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Hrvatska Kostajnica, HRVATSKA KOSTAJNICA

Doc.dr.sc. Ana Opačić

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

DRUŠTVENO KORISTAN RAD - MODEL RAZVOJA I UMREŽAVANJA LOKALNIH ZAJEDNICA

Centar za socijalnu skrb Hrvatska Kostajnica u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje u 2016. godini intenzivno je provodio program zapošljavanja mladih kao koordinatora društveno korisnog rada. Kroz zapošljavanje 4 mlade osobe u Centru za socijalnu skrb Hrvatska Kostajnica i Podružnici Dvor, educirali smo iste za rad sa radno sposobnim korisnicima prava na zajamčenu minimalnu naknadu, a koji su se uključili u program društveno korisnog rada. Cilj izlaganja je predstaviti način rada te rezultate evaluacijskog istraživanja programa.

Metodologija rada u programu stvarala se tijekom programa, a sadržavala je nekoliko koraka: upoznavanje s radom i ovlastima CZSS, upoznavanje korisnika ZMN-a kroz socijalnu dokumentaciju, koordinaciju s jedinicama lokalnih samouprava i dogovor o operativnom načinu rada na terenu, izrada alata za rad i načina korištenja istih, inicijalni razgovori s korisnicima ZMN-a i upoznavanje s programom, izrada individualnih planova rada s korisnicima ZMN-a, uspostava mreže suradnika u lokalnoj zajednici, organizacije radnih akcija, praćenje i evaluacija te završna prezentacija rezultata programa. Krajnji rezultati jednogodišnjeg programa su 36.473 sati odrađenih sati društveno korisnog, organizirane 52 zelene akcije, te pomoć u kući za 107 starijih i nemoćnih osoba. Rezultati evaluacijskog istraživanja pokazuju zadovoljstvo uključenih korisnika te osobito prepoznat doprinos mjere u njihovoj integraciji u lokalnu zajednicu. Temeljem dobivenih rezultata, izrađene su preporuke za nastavak i unapređenje programa koje može poslužiti kao model za razvoj programa u drugim centrima za socijalnu skrb.

Ključne riječi: društveno koristan rad, radno sposobni korisnici zajamčene minimalne naknade, centar za socijalnu skrb, lokalna zajednica

RADIONICE

Dinka Caha

Email: dinka.nour@gmail.com, lvejmelka@pravo.hr

Centar za socijalnu skrb Požega, POŽEGA

Doc.dr.sc. Lucija Vejmelka

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

ONLINE INTERVENCIJE U PROMOCIJI MENTALNOG ZDRAVLJA MLADIH

Godine 2006., 84% mladih u dobi 16 do 24 godine izjavilo je da ima pristup Internetu, a taj broj se 2015. godine penje na 97%. Podaci pokazuju da svakodnevno 88% mladih pristupa Internetu te da je on za njih najčešće korišten izvor informacija i podrške, nakon čega tek slijede prijatelji i roditelji. Procjenjuje se da 10 do 20% mladih diljem svijeta ima poteškoća s mentalnih zdravljem te se utvrdilo da gotovo 70% roditelja traži pomoć putem Interneta ako njihovo dijete prolazi kroz težak period. Potreba za online intervencijama dolazi u trenutku kada se pružatelji usluga suočavaju s nedostatkom kapaciteta, sve većim i kompleksnijim poteškoćama korisnika te neravnomjernom regionalnom dostupnošću usluga. Zbog izuzetnog porasta korištenja mobitela i Interneta kao i potrebe da se pruže dostupni i pristupačni servisi važno je istražiti mogućnosti implementacije i učinkovitosti dostupnih online intervencija. Istraživanja o učinkovitosti postojećih intervencija sve je više. Cilj ove radionice je približiti stručnjacima kako Internet može biti dobar alat, ali i prikladno okruženje za intervencije. Pregledom dostupne inozemne literature napraviti će se prikaz postojećih međunarodnih online intervencija promocije mentalnog zdravlja mladih, pregled kakve informacije i pomoć roditelji najčešće traže putem Interneta, prezentirati rad studenta u sklopu kolegija „Socijalni rad u virtualnom okruženju“ te utvrditi kakva su stajališta stručnjaka oko korištenja online tehnologije u praksi socijalnog rada kao i mogućnosti za realizaciju.

Ključne riječi: online intervencije, promocija mentalnog zdravlja, mladi

Martina Kesak

Rosana Stanko

Email: martina.kesak@socskrb.hr, rosana.stanko@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Kutina, KUTINA

IZAZOVI RADA S DJECOM BEZ PRATNJE – STRANIM DRŽAVLJANIMA

Tijekom radionice predstaviti će se osnovni zakonski okvir važan za postupanje prilikom zaštite interesa djece bez pratnje, sudionici će se upoznati s praktičnim postupanjima stručnih radnika centra za socijalnu skrb u zaštiti djece stranih državljana koji se nalaze u Republici Hrvatskoj bez pratnje roditelja ili skrbnika. Kako se u posljednjih nekoliko godina stručni radnici susreću s djecom koja dolaze iz kultura koje su u mnogo čemu različite od domicilne, razvoj kulturalnih kompetencija stručnih radnika postaje od sve veće važnosti za uspješan i učinkovit rad s djecom bez pratnje, stranim državljanima koja spadaju u posebno ranjivu skupinu korisnika.

Cilj radionice je unaprjeđenje stručnih i kulturalnih kompetencija pomagača koji rade s djecom stranim državljanima kako bi se unaprijedila zaštita njihovih prava i najboljih interesa

Ključne riječi: djeca bez pratnje - strani državljanima, multikulturalna osjetljivost u radu s djecom, najbolji interes djeteta, prihvaćanje različitosti, protokol o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja – stranim državljanima.

Petra Klasić
Ivan Fučkala
Ina Delić
Diana Ljubek
Vjera Marinović
Emilija Matanović

Email: petra.klasa101@gmail.com, matanovic.emilija@gmail.com

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

FORUM TEATAR KAO METODA RADA U NEPOSREDNOJ PRAKSI SOCIJALNOG RADA

Socijalni rad kao struka ima izrazito negativnu sliku koju kreiraju ponajprije mediji. Zbog toga se studenti socijalnog rada kao i socijalni radnici susreću s brojnim predrasudama koje su snažno prisutne u javnosti i društvu. Kroz metodu forum teatra, studenti socijalnog rada bi zorno prikazali predrasude s kojima se nose već na studiju. Cilj ove radionice je osvijestiti probleme s kojima se socijalni radnici susreću kroz obrazovanje, u praksi te u široj i užoj okolini. Svrha radionice je osnažiti socijalne radnike kako bi se imali snage suprotstaviti predrasudama i raditi na stvaranju pozitivne slike o socijalnom radu. Izvedba, koja će biti prikazana u radionici, je nastala unutar studentske radionice forum kazališta za studente/ice socijalnog rada u suradnji sa Savjetovalištem protiv nasilja djece i mladih „Luka Ritz“.

Ključne riječi: socijalni rad, forum teatar, predrasude, negativna slika

Krešimir Makvić

Bojan Krsnik

E-mail: kresimir.makvic@sos-dsh.hr

SOS Dječje selo Hrvatska, ZAGREB

SUSTAV KOJI ODGOVARA I STRUČNJACIMA I MLADIMA

Cilj radionice je prikazati važnost uključivanja struke i pojedinca u procese političkih i zakonodavnih reformi sustava socijalne skrbi. Nadalje, radionicom se želi podići razinu svijesti stručnjaka o poštivanju prava djece i mladih u sustavu alternativne skrbi, poboljšati sposobnost primjene pristupa poštivanja dječjih prava u praksi s naglaskom na napuštanje skrbi te osvijestiti važnost zagovaranja dječjih prava u procesima političkih i zakonodavnih reformi sustava socijalne skrbi. Istraživanja procjena potreba korisnika koji napuštaju sustav skrbi utvrdila su nepostojanje nacionalnog okvira za izlazak djece i mladih iz sustava skrbi, a što znatno doprinosi njihovim lošim ishodima. Iz tog razloga osmišljen je projekt „Priprema za izlazak iz skrbi- sustav koji odgovara i stručnjacima i mladima“, koji će biti predstavljen sudionicima radionice. Kako bi se odgovorilo na konkretne potrebe mladih koji izlaze iz sustava skrbi na području službenih politika i u praksi, projektom će se utjecati na sljedeće: (1) Razvoj znanja i alata među stručnjacima za skrb o djeci kad su u pitanju dječja prava i priprema mladih osoba za izlazak; (2) Poticanje ciljanog djelovanja na nacionalnoj i lokalnoj razini, (3) Zagovaranje izrade nacionalnog okvira za pripremu mladih za izlazak iz skrbi. Kroz prikaz postignuća i načina provedbe spomenutog projekta, stručnjaci će kroz praktične aktivnosti imati priliku dati moguća rješenja uočenim nedostacima i izazovima u politici i praksi vezanoj za izlazak iz sustava skrbi u sklopu postojećih sustava zaštite djece, te time pomoći u izradi materijala, programa treninga i preporuka za osiguravanje kvalitetnije podrške i kvalitetnijih ishoda za mlade tijekom njihove pripreme za samostalan život.

Ključne riječi: participacija mladih, zagovaranje, alternativna skrb

Valentina Popović

Krešimir Makvić

Email: valentina.popovic@sos-dsh.hr

SOS Dječje selo Hrvatska, ZAGREB

„OSTVARIVANJE DJEČJIH PRAVA“ - JAČANJE KAPACITETA STRUČNJAKA KOJI RADE S DJECOM I MLADIMA U SUSTAVU ALTERNATIVNE SKRBI

Udruga SOS Dječje selo Hrvatska provela je dvogodišnji projekt „Jačanje kapaciteta stručnjaka koji rade s djecom i mladima u području alternativne skrbi“ odobren od strane Europske komisije. Projekt se provodio kroz međunarodna i nacionalna partnerstva s glavnim ciljem jačanja kapaciteta stručnjaka u sustavu skrbi za integriranje pristupa utemeljenog na dječjim pravima u njihov svakodnevni rad. U sklopu projekta izrađen je Priručnik za obuku stručnih djelatnika, održano je 5 regionalnih treninga kojima smo obuhvatili 99 stručnjaka s područja cijele Hrvatske putem kojih su sudionici dobili konkretne alate za rad, iskustvo praktične primjene Konvencije o pravima djeteta, te su detaljnije upoznali 4 osnovna načela Konvencije koja su u podlozi svih ostalih prava. Prikupljanjem izjava sudionika, evaluacijom uspješnosti treninga u tri faze, praćenjem sudionika treninga u primjeni stečenih znanja u svakodnevnom radu, prikupili smo važne i vrijedne informacije i zaključke koji ukazuju na prethodno nepostojanje edukacijskih programa na ovu temu, te stoga stručnjaci deklaratorno poznaju dječja prava i Konvenciju o pravima djeteta, no imaju nedovoljno znanja i praktičnih alata za primjenu integriranog pristupa utemeljenog na dječjim pravima u svakodnevnom radu. Svrha radionice je približiti sudionicima mogućnosti primjene ovog pristupa u svakodnevnom radu, naglasiti vezu između njihovog sustava vrijednosti i sustava vrijednosti koji se provlače kroz dječja prava, te potaknuti svjesnost o zaključcima koje donosimo o korisnicima.

Ključne riječi: jačanje kapaciteta, dječja prava, nediskriminacija

Zlata Rakošec
Andrea Ščekić
Tena Šemiga
Valentina Vrbanec
Ivona Vitković
Marija Simoković Sikavica
Josipa Lulić
Prof.dr.sc. Kristina Urbanc

Email: rakosec.zlata@gmail.com

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

PROBITIVANJE POLOŽAJA SOCIJALNIH RADNIKA U ODGOJNO OBRAZOVNOM PROCESU METODOM LEGISLATIVNOG KAZALIŠTA

Škola kao temelj društvenog napretka i boljitka, osim obrazovne, ima snažnu odgojnu i socijalizacijsku funkciju. Budući da su činitelji rizika kojima su djeca svakodnevno izložena mnogobrojni, postavlja se pitanje koliko se učitelji i nastavnici, ali i ostali prosvjetni djelatnici sa samim rizicima i njihovim posljedicama mogu suočavati, nositi i kvalitetno djelovati. Iako postoji velika potreba za socijalnim radnikom u školi kao stručnim suradnikom, socijalni radnici su iz hrvatskih škola postupno nestali sve do 2008. godine kada je donesen Zakon o odgoju i obrazovanju u kojem socijalni radnici više nisu stručni suradnici škole. Koristeći se metodom legislativnog kazališta, scenski prikazujući situacije iz školskog okruženja s kojima se suočavaju i učenici i roditelji i sami pedagoški radnici, studentice socijalnog rada žele osvijestiti, propitati i otvoriti dijalog o potrebi struke socijalnih radnika u instituciji škole. Cilj i svrha radionice je problematiziranje školskog socijalnog rada, njegova sadašnjost i budućnost, prepreke i mogućnosti, koristeći se društveno-aktivističkom kazališnom metodom kazališta potlačenih – legislativnim kazalištem.

Ključne riječi: obrazovanje, legislativno kazalište, školski socijalni rad, škola, metoda rada

Prof.dr.sc. Kristina Urbanc

Email: kristina.urbanc@pravo.hr

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

ČARI PSIHODRAME I SOCIJALNOG RADA U „KAO DA....“ SVIJETU

Cilj radionice je upoznati sudionike s mogućnošću primjene nekih tehnika dječje psihodrame koje mogu biti primijenjene u različitim kontekstima socijalnog rada s djecom i mladima. Dječja psihodrama predstavlja specifičnu psihoterapijsku metodu grupnog stvaranja priče pri čemu svi sudionici postaju dio stvaralačkog, kreativnog procesa s mogućnošću da na simboličan način definiraju teškoće iz svakodnevnog života te da tijekom priče "isprobaju" nova rješenja i eksperimentiraju u različitim ulogama. Priče se uvijek odigravaju u „kao da“ prostoru gdje ne postoji loše rješenje niti nekompetentni sudionici. Osnovna ideja ove metode jest da ako se sudionik u svijetu mašte uspijeva osnažiti iskazujući svoje intrapsihičke sadržaje, onda stječe sposobnost da mijenja i svoje ponašanje u realnom svijetu svoje svakodnevnice. Cilj radionice je upoznati sudionike s određenjem, osnovnim načelima i načinima primjene nekih tehnika dječje psihodrame koje mogu biti primijenjene u različitim kontekstima socijalnog rada, kroz aktivno sudjelovanje i stjecanje vlastitih iskustava. Osim edukativnog aspekta, radionica ima za cilj osnažiti sudionike da prepoznaju vlastite i profesionalne resurse te potaknuti procese samospoznaje u integraciji osobnog i profesionalnog identiteta stručnjaka. Radionica je namijenjena svim zainteresiranim socijalnim radnicima koji svoju profesionalnu praksu mogu i žele unaprijediti inovativnim kreativnim metodama/tehnikama u radu s korisnicima.

Ključne riječi: psihodrama, igra, priča, kreativni procesi, socijalni rad s djecom i mladima

Ljiljana Vrbić

Ljilja Jelenčić

Maja Matić

Ana Čizmin Jelinić

Email: uprava@domsvjosip.hr; lj.jelencic@domsvjosip.hr

Dom za starije osobe Sveti Josip, ZAGREB

IZAZOVI DIGITALNE KOMUNIKACIJE U PRAKSI SOCIJALNOG RADA

Cilj radionice je razvijanje ideja o uvođenju i primjeni moderne tehnologije u radu s različitim korisničkim skupinama kroz pisanje projektnog zadatka za izradu mobilne aplikacije. Komunikacija je jedna od najznačajnijih tema kad govorimo o međuljudskim odnosima. Brzi razvoj informacijsko-komunikacijskih tehnologija (ICT) posebice interneta utječe na način rada u sustavu socijalne skrbi. Moderne tehnologije suočile su nas s novim mogućnostima i izazovima. Digitalna komunikacija i mrežna struktura mijenjaju rad socijalnog sustava koji se mora prilagoditi novim ciljevima te načinu distribucije i pružanja socijalnih usluga u mrežnom sustavu. Nove informacijske tehnologije omogućile su nove načine primjene komunikacije i prijenosa informacija, a digitalizacija je omogućila lako i brzo spremanje, reprodukciju, distribuciju i korištenje različitih vrsta informacija. Sudionici će na radionici razvijati ideju projektnog zadatka za stvaranje mobilne aplikacije gdje korisnik u interakciji s ekranom ostvaruje neku korist od aplikacije, poput; brzo dobiva povratnu informaciju, omogućava naručivanje usluge (prijeevoza, dostave lijeka...). Pri pisanju zadatka osobita pažnja će se posvetiti obilježjima korisničke skupine iz koje proizlaze njihove potrebe. Uvođenjem modernih tehnologija u komunikaciji možemo utjecati na brži i jednostavniji način ostvarivanja prava korisnika i lakšu suradnju između stručnjaka. Razvoj tehnologije podrazumijeva i ulaganje većih financijskih sredstava, ali krajnji učinak na kvalitetu života korisnika i ušteda vremena u radu obećavaju pozitivne promjene u pristupu korisniku.

Ključne riječi: moderna tehnologija, komunikacija, razvoj usluga, inovacije

POSTER PREZENTACIJE

Marija Bačelić

Email: marijabacelic@hotmail.com, mbacelic@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Zagreb – Podružnica Dubrava, ZAGREB

MULTIDISCIPLINARNI RAD S AZILANTIMA I TRAŽITELJIMA AZILA U CENTRU ZA SOCIJALNU SKRB

U posljednje dvije godine svjedoci smo masovnog kretanja ljudi s područja Bliskog Istoka prema Europi, a kao razlog migracija navodi se potraga za sigurnijim i boljim životom. Neka istraživanja navode kako je u tom kratkom vremenskom razdoblju u Europu ušlo više od milijun izbjeglica. Pred Europom i zemljama članicama Europske Unije stavljen je veliki zadatak – kako riješiti nastalu krizu i kako pomoći ljudima u nastaloj potrebi unutar EU. Pred svaku zemlju članicu (pred sustave država) stavljena je zakonska i moralna obveza pružanja pomoći azilantima i tražiteljima azila. Isti zahtjevi stavljeni su i pred sustav socijalne skrbi. Socijalni radnici u Centru za socijalnu skrb među prvima su u nizu s kojima azilanti i tražitelji azila stupaju u kontakt, a najčešće zajedno prolaze kroz birokratske i druge probleme s kojima se osoba susreće. Zbog toga socijalni radnici istovremeno moraju imati sposobnost prepoznati i razvijati osobne i profesionalne kompetencije pomoću kojih će moći razumjeti sustav vrijednosti, običaje, tradiciju i multikulturalnost te istima omogućiti ostvarivanje prava koja će im olakšati prilagodbu na novu sredinu. To pred socijalnog radnika stavlja paletu izazova s kojima se mora suočiti. Obzirom na navedeno, cilj ovog rada temelji se na prepoznavanju i aktivnom učešću u rješavanju problema s kojima se socijalni radnici u Centru za socijalnu skrb susreću u radu s azilantima i tražiteljima azila.

Ključne riječi: migracije, azilanti, Centar za socijalnu skrb

Dinka Caha

Email: dinka.nour@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Požega, POŽEGA

Helena Križan

Osnovna škola Petra Zrinskog, ZAGREB

Irena Velimirović

Centar za rehabilitaciju Zagreb, ZAGREB

STRATEGIJE DOSEZANJA OBITELJI U RIZIKU S CILJEM UKLJUČIVANJA U PREVENTIVNE AKTIVNOSTI

Istraživanja pokazuju da sudjelovanje roditelja i djece predškolske dobi u intervencijama koje su temeljene na dokazima (*evidence based intervention*) može umanjiti utjecaj rizičnih, nepovoljnih čimbenika na mladu osobu i obitelj te imati velik utjecaj na društvo. Pružatelji intervencija često imaju poteškoća s dolaženjem do obitelji u riziku, s njihovim uključivanjem u ponuđene intervencije zbog čega strategije dosezanja (*reach strategies*) imaju vrijedan doprinos uspjehu preventivne intervencije. Radom se žele pružiti dodatne smjernice pružateljima usluga pri dosezanju ciljanih korisnika zbog čega red sadrži široki pregled strategija uključivanja obitelji u riziku u preventivne aktivnosti. Postoje razne intervencijske strategije za dosezanje obitelji i djece u riziku. Odabir prikladne strategije ovisi o identificiranoj poteškoći. Rješenja identificiranih poteškoća podijeljena su u sljedeće kategorije: (1) povećati ponudu i korištenje (poteškoća vezana uz pristup i marketing); (2) povećati kapacitet i učinkovitost (poteškoća vezana uz kapacitet i učinkovitost), (3) usredotočiti se na razvoj organizacije (poteškoća organiziranja i koordinacije), (4) promijeniti cilj i analize (poteškoća vezana uz analizu i postavljeni cilj) ili (5) promijeniti intervencijske strategiju (strategijska poteškoća). Jedna strategija vjerojatno neće pružiti dugotrajan učinak. Za optimiziran dugotrajan doseg korisnika nužno je poznavati principe i čimbenike strategija koje su se pokazali uspješnima, kontekst, karakteristike ciljanih korisnika, imati dobro razrađenu procjenu potreba, višedimenzionalnu strategiju dosega i kontinuiranu evaluaciju.

Ključne riječi: obitelji u riziku, strategija dosega i uključivanja, preventivne intervencije

Jasminka Dlesk Božić

Sanja Pavičić

Email: dom.maksimir@dom-maksimir.hr

Dom za starije osobe Maksimir, ZAGREB

VOLONTERSTVO KAO ODGOVOR NA PROMJENE U DRUŠTVU

U Domu za starije osobe Maksimir u 2016. godini volontirala su 162 volontera (6,942 volonterska sata). Volonteri su osobe različitih socijalnih statusa koji doprinose kvaliteti života korisnika Doma Maksimir te volontiranjem izgrađuju sebe i bolje društvo. U svjetlu ekonomskih i društvenih promjena te javno-zdravstvenih kampanja iščitava se i struktura volontera Doma Maksimir: (1) Učenici i studenti koji volontiranjem stječu iskustvo, (2) Nezaposleni koji volontiranjem sprječavaju vlastitu socijalnu izoliranost, (3) Radno aktivni volonteri koji obogaćuju svoj društveni život i (4) Umirovljenici koji zadržavaju osjećaj korisnosti. U Domu Maksimir provodi se od listopada 2014.g. program „Unaprjeđenja kvalitete života dugotrajno ležećih korisnika“ koji se bazira na velikom broju uključenih volontera. Program „Unaprjeđenja“ sastoji se od grupnog i individualnog rada kojeg provode 54 volontera, a koordiniraju stručni radnici. Kako bismo potvrdili uspješnost ovog programa, 2015.g. proveli smo kvantitativno istraživanje čiji je cilj bio ispitati neke psihološke i socijalne aspekte kvalitete života dugotrajno ležećih korisnika i povezanost tih konstrukta s uvođenjem programa „Unaprjeđenja“. Za potrebe istraživanja procjenjivalo se emocionalno stanje ispitanika i zadovoljstvo odnosima s drugim korisnicima, sudjelovanjem u druženjima, te načinom na koji provode vrijeme. Uzorak je bio prigodni i činilo ga je 128 korisnika, od čega 65 uključenih u program i 63 u testnoj skupini. Rezultati su pokazali da je uključenost u projekt statistički značajno povezana sa zadovoljstvom psihološkim i socijalnim aspektima kvalitete života. Time zaključujemo da volonteri daju značajan doprinos socijalnom radu u ustanovi, te direktno svojim planiranim i vođenim aktivnostima utječu na unaprjeđenje kvalitete života korisnika, pomažući i samima sebi.

Ključne riječi: volonterstvo, unaprjeđenje kvalitete života, starije osobe

Jasminka Dlesk Božić

Dubravka Maček

Lidija Dajak

Sara Topić

Email: dom.maksimir@dom-maksimir.hr

Dom za starije osobe Maksimir, ZAGREB

DOSTOJANSTVEN ŽIVOT S DEMENCIJOM

Demencija sve više postaje "epidemija modernog doba" koja uključuje postupno ili naglo propadanje sposobnosti pamćenja, učenja i rasuđivanja te promjene u ponašanju. Demencija je bolest koja ne pogađa samo oboljelu osobu već ima značajan psihološki, društveni i ekonomski utjecaj na njegovatelja, obitelj i širu zajednicu gdje važnu ulogu ima edukacija članova lokalne zajednice u svrhu osvještavanja navedenih izazova i poticanja samoodgovornosti u usvajanju zdravih stilova starenja. Sukladno navedenom nužne su promjene u pristupu i praksi skrbi za oboljele osobe kako bi se aktivnosti prilagodile individualnim potrebama oboljelih. Stoga ovaj rad ima za cilj prikazati projekt "Dostojanstven život s demencijom" Doma za starije osobe Maksimir koji je 2017. godine financiran sredstvima Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Opći cilj projekta je unaprijediti kvalitetu života starijih osoba oboljelih od demencije. Specifični ciljevi su: (1) održavanje kognitivnih sposobnosti i svakodnevnog funkcioniranja organiziranjem dnevnih aktivnosti prilagođenih potrebama i interesima oboljelih i (2) zdravstvena i pravna edukacija javnosti o javnozdravstvenom problemu demencije. Sukladno potrebama i interesima oboljelih, organizirane su svakodnevne radionice usmjerene održavanju postojećih kognitivnih (vježbe memorije i koncentracije), socijalnih (socijalno emocionalne igre, senzomotoričke i didaktičke igre, grupni rad) i fizičkih (gero i rekreativne vježbe, baloning, senior aerobik, seniorski ples) sposobnosti kako bi se prevenirala preuranjena institucionalizacija i osiguralo što duže samostalno funkcioniranje u vlastitom domu. Projekt predstavlja kreativan primjer financiranja novih ideja u socijalnoj skrbi za starije osobe oboljelih od demencije nepovratnim sredstvima.

Ključne riječi: demografske promjene, demencija, inovacije u uslugama socijalne skrbi

Mirjana Đebić**Helena Klarić**

Email: m.debic@gmail.com, heic1986@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Zagreb – Podružnica Dubrava, ZAGREB

UMIROVLJENICI NA RUBU EGZISTENCIJE I ULOGA CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB

U neposrednom radu u Centru za socijalnu skrb Zagreb, Podružnici Dubrava, često se susrećemo s umirovljenicima koji se nalaze u teškoj materijalnoj situaciji popraćenom narušenim zdravstvenim stanjem, izoliranošću, međugeneracijskim sukobima, riziku da budu žrtve nasilja. Korisnici u mirovini često nam navode „*da sa iznosom mirovine ne mogu preživjeti*“, „*da žele umrijeti jer su samo teret*“. Prema podacima HZMO-a, u travnju 2017. je evidentirano 1.232.897 umirovljenika. Valja naglasiti da 96.069 umirovljenika prima prosječnu mirovinu od 232.21 kune, da 88.004 prima prosječnu mirovinu u iznosu od 773.16 kuna, da 131.786 prima prosječnu mirovinu u iznosu od 1.272,41 kunu, a da 226.963 umirovljenika prima mjesečnu mirovinu u iznosu od 1.794,85 kuna. Umirovljenici čiji je prihod izjednačen s iznosom zajamčene minimalne naknade nisu zakonski prepoznati u sustavu socijalne skrbi kao osobe u riziku od siromaštva i često nemaju sva prava koji imaju stalni korisnici. Loša materijalna situacija dovodi ih do usamljenosti i izoliranosti koja se često očituje u našem razgovoru kada navode „*da su zaboravljeni*“, „*nikome potrebni*“, „*suvišni*“. Različitim oblicima pomoći (priznavanje prava u razlici zajamčene minimalne naknade, jednokratnih naknada, pravo na prehranu u Pučkoj blagovaoni, pravo na doplatu za pomoć i njegu ili osobnu invalidninu, smještaj, pomoć u kući) sustav socijalne skrbi nastoji pomoći umirovljenicima. No, nema instrumenta kojim bi ih se uključilo u život lokalne zajednice, omogućilo im bolju materijalnu stabilnost u cilju osiguranja kvalitetnijeg i dostojanstvenog življenja. Slijedom navedenog, cilj prezentacije je prepoznati multidisciplinarnu problematiku umirovljenika kao i mogućnosti aktiviranja istih u lokalnu zajednicu putem udruga, domova socijalne skrbi i volontiranja.

Ključne riječi: umirovljenici, novčane poteškoće, društvena izoliranost, Centar za socijalnu skrb

Krasanka Glamuzina

Kristina Mitrović

Email: dom.medvescak@dom-medvescak.hr

Dom za starije osobe Medveščak, ZAGREB

SNOEZELLEN – MULTISENZORNA SOBA

Dom Medveščak u okviru svog rada ima za misiju što uspješnije upoznati i razumjeti „unutrašnji svijet“ osoba oboljelih od Alzheimerove demencije, a samim time ustrajno raditi na podizanju razine kvalitete života oboljelog korisnika. Iz tog razloga Dom Medveščak u ožujku 2016. godine otvara Snoezelen sobu – multisenzornu sobu i započinje s educiranjem stručnog osoblja za rad u sobi. Snoezelen je multifunkcionalni koncept koji podrazumijeva posebno opremljeni prostor u kojem se pomoću svjetla, zvučnih i tonskih elemenata, mirisa i glazbe nude različiti osjetilni podražaji koji stvaraju osjećaj ugone. Ciljevi Snoezelen koncepta su smanjenje stresa, agresivnog ponašanja, buđenje interesa, postizanje duševne ravnoteže, poboljšanje kvalitete života. Koncept rada može se primjenjivati na sve dobne skupine, a od osobite koristi je u radu s djecom s teškoćama u razvoju, osobama s psihičkim oboljenjima te u radu s oboljelima od različitih oblika demencije.

Ključne riječi: Snoezelen soba, edukacija, kvaliteta života

Olivera Grgić

Email: oliveragrgic@net.hr

Specijalna bolnica za psihijatriju i palijativnu skrb Sveti Rafael Strmac, ŠUMETLICA, CERNIK

PALIJATIVNI TIM BOLNICE SVETI RAFAEL STRMAC

Palijativna skrb je pristup i briga o osobi oboljeloj od neizlječive bolesti u posljednjim danima života, kroz timski rad, cjelovitu pomoć i personaliziranu skrb (fizičku, socijalnu, medicinsku, psihološku i duhovnu), uvažavajući različita mišljenja, tradicijske, kulturološke i religijske aspekte bolesnika i njegove obitelji. Na te potrebe odgovara naš multidisciplinarni tim (medicinske sestre, liječnici, fizioterapeut, psiholog, socijalni radnik, duhovnik, njegovatelji, psihijatar) koji u središte svoga rada stavlja oboljelu osobu i članove njegove obitelji. Rad našeg palijativnog tima je prepoznat od strane CEPAMET-a, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskog društva za palijativnu medicinu HLZ-a, te smo nakon prve 3 godine aktivnog rada, dobili nagradu „Palijativac 2014. godine“ te aktivno djelujemo do danas. Kroz dosadašnji rad uvidjeli smo potrebu za boljom međusobnom povezanosti članova tima i vanjskih subjekata koji sudjeluju u pružanju palijativne skrbi i boljom informiranosti pacijenata o njihovim mogućnostima. Svjesni smo da je razvoj palijativne skrbi u RH tek u začetku i da je potrebno nastaviti s kontinuiranim poboljšavanjem pružanja adekvatne skrbi. U tom smjeru želimo i mi nastaviti s razvojem kroz uvođenje sveobuhvatne informatizacije odjela i davanjem informacija o palijativnoj skrbi. Nastojimo osigurati brži i sigurniji protok informacija, olakšati vođenje dokumentacije u bolnici na način pristupačniji svim članovima tima, poboljšati integraciju i komunikaciju među članovima tima kao i sa suradničkim ustanovama i organizacijama, te tako povećati kvalitetu pružene pomoći i, radi edukacije javnosti, učiniti dostupnijim informacije o palijativnoj skrbi.

Ključne riječi: oboljela osoba, obitelj, tim, zajednica, povezanost

Marina Horvat

Email: marinax55@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Zagreb – Podružnica Novi Zagreb, ZAGREB

PRUŽANJE ALTERNATIVNE SKRBI ZA DJECU BEZ PRATNJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

U posljednjih nekoliko godina Republika Hrvatska se zbog svog geopolitičkog položaja nalazi u poziciji zemlje koja čini rutu kretanja migranata i izbjeglica iz zemalja pogođenih sukobima. Djeca bez pratnje, koja čine jedan dio migrantske populacije najosjetljivija su skupina jer putuju sama, nezaštićena, bez roditeljske skrbi. Radi „migrantske krize“ RH se našla pred povećanim zahtjevom u vidu postupanja prema djeci bez pratnje. Iako je Vlada RH 2013. godine donijela Protokol o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja – stranim državljanima i nadalje postoji mjesta za napredak pa je tako u izradi novi Protokol. U skladu sa važećim Protokolom, djeca bez pratnje do 14 godina smještavaju se u domove za djecu, djeca starija od 14 godina u domove za djecu s poremećajima u ponašanju, djeca starija od 16 godina – tražitelji međunarodne zaštite, smještavaju se u prihvatilišta za tražitelje međunarodne zaštite, zajedno s odraslim osobama. Jedan od problema koji se veže uz djecu bez pratnje je pitanje osiguranja smještaja prilagođenog njihovim potrebama. Mogućnosti smještaja do sada su se pokazale neprimjerenima. Do lipnja 2017. godine zabilježena je brojka od 30-ak djece bez pratnje mjesečno koja su smještena u ustanovama socijalne skrbi što predstavlja značajan porast. Potrebno je osigurati specijaliziranu skrb za navedenu skupinu s naglaskom na mogućnost smještaja u udomiteljskoj obitelji ili u stambenim zajednicama. Takav oblik skrbi bi omogućio veću zaštitu djece bez pratnje, smanjio njihov bijeg te bi se omogućilo njihovo postepeno asimiliranje u društvo. Cilj ovog rada je osvijestiti problematiku vezanu uz izazove sa kojima se stručni djelatnici nalaze prilikom osiguravanja primjerenog smještaja za djecu bez pratnje.

Ključne riječi: djeca bez pratnje, smještaj, alternativni oblici smještaja

Mr. sc. Nataša Jelača

E-mail: njelaca@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Zagreb- Podružnica Susedgrad, ZAGREB

PRIKAZ RAZVOJA MEĐUNARODNOG POSLIJEDIPLOMSKOG STUDIJA MACESS

Poslijediplomski stručni/znanstveni studij MACESS ima korijene u projektu ERASMUS – mreže 1991. godine u suradnji 6 institucija sustava socijalne skrbi iz Belgije, Njemačke, UK, dok je koordinaciju vršila Hogeschool Maastricht iz Nizozemske. Odobrenje za rad MACESS-u izdao je University of North London 1994. godine. Program je sačinjen u suradnji 28 europskih visokoškolskih ustanova koje obrazuju socijalne radnike. Primarni fokus studija je na komparaciji i analizi socijalnih profesija i pripadajućih nacionalnih socijalnih politika. Tijekom vremena su se ustrojili obvezni kolegiji na Studiju: Uvod u europske institucije i politiku; Komparativna socijalna politika; Komparativna društvena istraživanja, te izborni kolegiji: Upravljanje promjenama u europskom kontekstu; Razvoj europskih mreža suradnje i međukulturne teorije; Marginalizacija i socijalna isključenost u Europi; Europska socijalna politika i politička filozofija te Europsko socijalno pravo. U cilju stjecanja diplome student je morao položiti šest kolegija: po tri obavezna i tri izborna kolegija te napisati i obraniti europsku komparativnu studiju. Studenti potječu iz različitih europskih zemalja, a najveći broj dolazi iz Njemačke, Mađarske, Belgije, Norveške, Danske, Nizozemske, Finske i UK, a također su zastupljeni studenti iz drugih zemalja. Prosječno studijsku godinu upisuje dvadeset pet studenata, u intervalu od 19 do 30 studenata na godinu. Studij se evaluira na način da se 2 puta godišnje sastaje međunarodni tim evaluatora koji vrši procjenu programa. MACESS se od svojih osnutaka pa do danas pokazao kao dinamičan međunarodni poslijediplomski program u kojem je stalno dolazilo do unapređenja kvalitete sadržaja i načina izvođenja nastave te je postignuta stabilnost u nastavničkom kadru, u programskom sadržaju i prosječnom broju upisanih studenata.

Ključne riječi: MACESS, poslijediplomski studij, socijalne profesije, europska dimenzija

Blanka Kern

Tanja Grabovac Šljubura

Gordana Poljak

E-mail: blanka.kern5@gmail.com

NPB "Dr. Ivan Barbot", POPOVAČA

Ines Takač

Centar za socijalnu skrb Daruvar, DARUVAR

ŽIVOT KAKAV ŽELIM – MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA

U ovom radu prikazat će se međuinstitucionalna suradnja između NPB „Dr. Ivan Barbot“ Popovača i CZSS Daruvar. Kroz prikaz slučaja zajedničkog korisnika (osobe s problemima mentalnog zdravlja) prikazat će se metode rada i načini međuinstitucionalne suradnje koje imaju za cilj osnažiti korisnika u procesu samozbrinjavanja, pripreme za samostalni život i uspješniju socijalnu uključenost u lokalnu zajednicu. U radu s konkretnim korisnikom koji se nalazi na liječenju u psihijatrijskoj bolnici i koji je u tretmanu centra za socijalnu skrb koriste se sljedeće metode rada: forenzički tretman, tj. sveobuhvatno liječenje (farmakoterapija, socioterapija, radno-okupaciona terapija, individualna i grupna terapija, edukativni i rekreativni program), izrađuje se individualni plan sa socijalnim radnikom, definiraju terapijski ishodi te se obavljaju redoviti obilasci korisnika od strane socijalnih radnika i stručnog tima CZSS radi jačanja odnosa povjerenja. Uspostavlja se i održava kontinuirana suradnja sa skrbnikom, usmjerava se korisnika za nastavak apstinencije (uključivanje u lokalni KLA), detektiranje osobnih aspiracija te se pomaže u realizaciji istih kroz mobilizaciju resursa u lokalnoj zajednici. Radi se na prevencija potencijalnih rizičnih situacija. Međuinstitucionalna suradnja i zajednički rad socijalnih radnika iz bolnice i centra za socijalnu skrb usmjeren je na postizanje korisnikovih ciljeva i uspješan povratak u život lokalne zajednice u kojoj će moći preuzeti odgovornost za svoj život i imati kritičnu svijest prema neadekvatnim obrascima ponašanja. Intenzivna međuinstitucionalna suradnja i stvaranje zajedničkog plana, uključujući i aktivnosti pronalaska resursa u lokalnoj zajednici koji su u skladu s potrebama korisnika, a u svrhu razvoja korisnikovih socijalnih vještina i osobne odgovornosti ka samozbrinjavanju te krajnje prekidu prisilnog smještaja i otpustu, jesu poželjni ishodi zajedničkih intervencija međuinstitucionalne suradnje.

Ključne riječi: osobe s problemima mentalnog zdravlja, intervencije i metode socijalnog rada, suradnja, timski rad

Romana Konjevod-Đaković

Email: r.konjevod@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Zagreb, Podružnica Trešnjevka, ZAGREB

METODA FRAKTALNOG CRTEŽA

Crtanje fraktalnih crteža kao terapijsku metodu art terapije osmislila je 1990. godine Tanzilia Polujahtova, ruska klinička i obiteljska psihologinja, a u Hrvatskoj je od 2011. godine primjenjuje i podučava prof. Martina Kosec. Za izradu fraktalnog crteža potrebna je crna kemijska olovka, bijeli papir A4 formata i set drvenih bojica. Crtanje započinje spontanom povlačenjem linije na papiru, a zatim se polja dobivena presijecanjem linija boje prema određenim pravilima. Može se crtati i u paru. Crtež se izvodi zatvorenih očiju u jednom neprekinutom potezu, što samo po sebi djeluje opuštajuće i umirujuće, te se isključuje svjestan utjecaj na izradu crteža. Na taj način dobiva se crtež trenutnog stanja crtača, odnosno karakteristike njegove osobnosti prema detaljno razrađenom ključu za analizu fraktalnog crteža. Po završetku crteža, crtež se boja drvenim bojicama. Boje se odabiru intuitivno, ili prema njihovoj funkciji, odnosno terapijskoj kombinaciji boja. Uz njihovu pomoć osoba može napraviti korekciju vlastitog unutarnjeg stanja. Cilj ove prezentacije je upoznati struku s novom inovativnom metodom koja se za sada primjenjuje u radu sa djecom i mladima s poremećajima u ponašanju, njihovim roditeljima i stručnjacima koji rade s njima, a u sklopu projekta „Crtanjem fraktala do razvoja potencijala djece i mladih“ pod nazivom „Linije i boje otkrivaju mene“. Projekt je osmišljen u obliku tri povezane radionice koju provodi Udruga za kreativni socijalni rad Zagreb. Ova metoda primjenjiva je i u sustavu socijalne skrbi, primjerice u radu s osobama žrtvama nasilja, traumatiziranim osobama, kao i antistresna podrška djelatnicima.

Ključne riječi: fraktalni crtež, socijalni rad, kreativna metoda, inovativnost, djeca i mladež

Ljubica Leverda Hržina

Email: ljubica.leverda@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Zagreb- Podružnica Dubrava, ZAGREB

SOCIJALNI RADNIK KAO TERENSKI NASTAVNIK

U suradnji sa Studijskim centrom socijalnog rada, Pravni fakultet u Zagrebu, socijalni radnici centara za socijalnu skrb uključeni su u obavljanje prakse studenata kao terenski nastavnici. Socijalni radnik kao terenski nastavnik dugoročno doprinosi unapređenju profesije sudjelujući u obrazovnom procesu stjecanja praktičnog iskustva studenata socijalnog rada kroz zadanu mu ulogu menadžera, učitelja i evaluatora. Najvažniji faktor prihvaćanja uloge terenskog nastavnika je dobrovoljnost odnosno iskazan osobni interes i motivacija samog socijalnog radnika da bude uključen u rad sa studentima, a kao preduvjet kvalitetnom i svrsishodnom ispunjavanju zadanih zadataka tijekom obavljanja prakse. Socijalni radnik se kroz svoje radne procese stavlja u novu ulogu. Potrebno je izdvojiti vrijeme, pokazati dobar primjer i pozitivan stav za prenošenje svojih znanja i iskustva, a istovremeno biti otvoren prema novim načinima razmišljanja. Radi se o interaktivnom procesu gdje se prožima obostrana samoprocjena i izgradnja. Terenski nastavnik potiče studenta na prepoznavanje vlastitih kapaciteta i razvijanja slike o interesnim područjima u budućem radu. Proces se odvija nenametljivo praćenjem postavljenih zadataka, a istovremeno se utječe na izgradnju vlastite kompetencije samog socijalnog radnika. Terenski nastavnik obučava, ohrabruje i potiče. Student i terenski nastavnik podjednako su odgovorni za uspješnost tijekom prakse. Tu se prepoznaje iskustveni način učenja kao vrlo poticajan i prihvaćen od strane studenata. Prezentacijom se želi iskazati potreba aktivnog uključivanja socijalnih radnika u proces obrazovanja studenata kao ravnopravnih i dobrovoljnih partnera u procesu integracije teorije i praktičnog iskustva.

Ključne riječi: socijalni radnik, studenti, obrazovanje, interaktivni proces, unapređenje profesije.

Marina Majić

E-mail: mmajic2@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Zagreb-Podružnica Dubrava, ZAGREB

NUŽNOST PRIMJENE MULTIDISCIPLINARNOG PRISTUPA U RADU S OSOBAMA OVISNIM O ALKOHOLU

Problem ovisnosti o alkoholu u Republici Hrvatskoj zauzima prvo mjesto na ljestvici ovisnosti s kojima se društvo susreće. Da bismo ga razumjeli, ne smijemo se ograničiti samo na „razinu oboljelog pojedinca“, već ga moramo razmotriti u kontekstu utjecaja na bliže okruženje osobe u problemu ovisnosti (obitelji) i širu društvenu sredinu. Uspješnost tretmana alkoholizma ovisi o socijalnim i zdravstvenim oštećenjima koje osoba ovisna o alkoholu ima u trenutku kad započinje liječenje, o podršci na koju osoba u problemu ovisnosti može računati, te jasno o volji da prihvati liječenje i promjeni dosadašnji stil života. U tretmanu ovisnosti o alkoholu, uz socijalne radnike, ključnu ulogu imaju i zdravstveni djelatnici te drugi stručni djelatnici pomažućih profesija zaposleni u ustanovama, institucijama i udrugama koje rade s osobama u problemu ovisnosti o alkoholu. Značajan dionik u tom procesu su i osobe koje su uspješno završile liječenje (bivši ovisnici). Stoga je u radu nužna sinergija svih uključenih u proces. Primjeri pozitivne prakse, u pogledu gore navedene suradnje, zasigurno su: edukacije na temu ovisnosti o alkoholu koje se pri Kliničkoj Bolnici Sestre Milosrdnice organiziraju za socijalne radnike i druge stručne djelatnike, rad klubova liječenih alkoholičara (KLA), Međunarodna alkohološka škola u Velom Lošinj u koja se održava svake godine u organizaciji Zajednice Klubova liječenih alkoholičara kao i „Trijezni štand“ koji unazad nekoliko godina CZSS Zagreb, Podružnica Dubrava postavlja u suradnji s KLA te gradskom četvrti Gornja i Donja Dubrava. Multidisciplinarni pristup u radu s osobama ovisnim o alkoholu ključan je za njihovu uspješnu rehabilitaciju i resocijalizaciju.

Ključne riječi: multidisciplinarni pristup, ovisnost o alkoholu, intervencije u radu s osobama ovisnim o alkoholu

Aleksandra Martinovski

Email: aleksandra.zentil@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Zagreb, ZAGREB

UTJECAJ SUVREMENIH TRENDOVA NA POVEĆANJE POTREBA KORISNIKA U SIROMAŠTVU I ULOGA CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB

Uslijed društvenih, ekonomskih i tehnoloških promjena svakodnevni život nam nameće određene nove vrijednosti, zahtjeve, pa tako i potrebe. Radom u Centru za socijalnu skrb na Odjelu za novčane naknade suočila sam se sa pitanjem što od potreba korisnika pripada u osnovne životne potrebe, a što u neke dodatne potrebe koje se ne podmiruju sredstvima iz sustava socijalne skrbi. Kada korisnici dolaze u Centar za socijalnu skrb sa zahtjevom za priznavanjem prava na jednokratnu naknadu za potrebe podmirivanja troškova internet usluga, školskih izleta, kupnje računala, mobitela i sl. postoje među stručnim djelatnicima različita mišljenja u pogledu svrstavanja takvih troškova u osnovne životne potrebe. Stručnjacima se nameće pitanje dali se priznavanjem prava na jednokratnu naknadu za navedene potrebe gubi smisao načela socijalne pravičnosti koji propisuje Zakon o socijalnoj skrbi. Ukoliko u praksi Centara za socijalnu skrb korištenje računala, mobitela, internet usluga i slično, nije prepoznato kao osnovno sredstvo svakodnevnog funkcioniranja, isto će u životu korisnika suočenih sa siromaštvom stvoriti niz problema. Primjerice, djeci iz takvih obitelji onemogućit će se da idu u korak sa suvremenim sustavom obrazovanja, odraslim osobama stvara se prepreka pri pronalasku zaposlenja i izlasku na tržište rada. Pod utjecajem suvremenih trendova kod korisnika suočenih sa siromaštvom javljaju se potrebe koje su se donedavno smatrale „luksuzom“, a danas predstavljaju osnovne životne potrebe, stoga ih stručni djelatnici Centara moraju kao takve prepoznati, te omogućiti korisnicima podmirivanje istih. Cilj ove poster prezentacije je prepoznati povećane potrebe naših korisnika, ali i potrebe promjene u praksi centara za socijalnu skrb, kao i ujednačavanje njihove prakse.

Ključne riječi : korisnici u siromaštvu, nove vrijednosti, osnovne i dodatne životne potrebe, uloga centra za socijalnu skrb

Tea Matovina

Andrea Šutić

Email: tea.matovina@gmail.com

Centar za rehabilitaciju Zagreb, ZAGREB

PROJEKT EUROPSKE VOLONTERSKE SLUŽBE U OKVIRU CENTRA ZA REHABILITACIJU ZAGREB

Cilj izlaganja je prikazati projekt Europske volonterske službe koji provodi Centar za rehabilitaciju Zagreb (CRZ) u partnerstvu s Volonterskim centrom Zagreb (VCZ). CRZ već dugi niz godina uključuje volontere u direktan rad s osobama s intelektualnim teškoćama što je prepoznato kao primjer dobre prakse među korisnicima i njihovim obiteljima, radnicima i suradnicima. Razvoj projekta za uključivanje europskih volontera potakla je želja za razvojem inovativnih usluga i povećanjem kvalitete života korisnika usluge organiziranog stanovanja. Europska volonterska služba (EVS) pruža mladima između 17 i 30 godina mogućnost izražavanja osobne predanosti kroz volonterske aktivnosti u stranoj zemlji, unutar ili izvan granica Europske unije. Europska unija nudi ovakve mogućnosti mladima jer se volontiranje cijeni kao neformalno iskustvo učenja koje poboljšava profesionalne vještine i kompetencije volontera i na taj način doprinosi i njihovoj zapošljivosti. Istovremeno, ono potiče njihov osjećaj solidarnosti, razvija njihove socijalne vještine te promiče aktivno sudjelovanje u društvu. To je aktivnost koja je korisna za obje strane jer i volonter i zajednica od nje profitiraju. EVS je dio EU programa *Erasmus+* za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. Cilj programa je poboljšati vještine i kompetencije mladih kao i njihovo aktivno građanstvo. Aktivnosti mladih u okviru programa *Erasmus+* temelje se na neformalnom učenju i interkulturalnom dijalogu te potiču uključivanje svih mladih neovisno o njihovoj obrazovnoj, socijalnoj ili kulturnoj pozadini. Dolaskom EVS volontera naši korisnici imaju priliku kvalitetno se uključiti u niz sadržaja u zajednici, proširiti interese te istovremeno upoznati novu kulturu i novi jezik.

Ključne riječi: osobe s intelektualnim teškoćama, europski volonteri, prirodni krug podrške, organizirano stanovanje

Ana Morić

Nina Prosinečki

Email: nina.prosinecki@kbc-zagreb.hr, ana.moric@kbc-zagreb.hr

Klinički bolnički centar Zagreb, Odjel za socijalni rad, ZAGREB

UTJECAJ DRUŠTVENIH PROMJENA NA PROFIL PACIJENATA U HITNIM BOLNIČKIM PRIJEMIMA KBC-A ZAGREB

Hrvatsko društvo dugi niz godina prolazi kroz dinamična i kompleksna politička, ekonomska i demografska previranja. U novije vrijeme tu možemo dodati ratne sukobe te građanske nemire na Bliskom istoku i afričkom teritoriju, ekološke katastrofe, masovne migracijske procese u kojima se Hrvatska neposredno našla kao tranzitna zemlja za imigrante koji pokušavaju doći do Zapadne Europe. Sve navedeno kao i socijalni rizici poput novih oblika siromaštva (nezaposlenost, nesigurnost radnih mjesta, siromaštvo zaposlenih), produljene starosti, izmijenjene strukture obitelji (jednoroditeljske obitelji, samačka kućanstva) uvelike utječe na „novi profil pacijenata“ i izraženiju specifičniju socijalno - zdravstvenu problematiku u hitnoj psihijatrijskoj ambulanti i objedinjenom hitnom bolničkom prijemu KBC – a Zagreb. Hitni bolnički prijemi vrlo često su mjesto gdje se prvi put uoče socijalni problemi. Stoga je važna suradnja s brojnim ustanovama i službama: prvenstveno CZSS, HZZO, HZMO, MUP, Gradski i županijski uredi državne uprave i dr. "Novi profil pacijenata" gotovo svakodnevno utječe i na posebnosti u načinu rada s pacijentima i obitelji, interdisciplinarnom pristupu, međusektorskoj suradnji i kontinuiranim edukacijama na novim područjima u struci socijalnog rada (npr. medicinsko pravo, zlostavljanje i zanemarivanje starijih osoba i djece, nove ovisnosti – o kocki, internetu...). Posebno je važan civilni sektor te njegov značaj u promjeni zakonske regulative u smislu promoviranja ljudskih prava i sloboda određenih kategorija pacijenta, te lobiranja za usklađivanjem zakonske regulative s primjenom u praksi. Cilj prezentacije je prikazati kako se društvene promjene odražavaju na promjenu profila i problematiku rada s pacijentima Objedinjenog hitnog bolničkog prijema i Hitne psihijatrijske ambulante KBC-a Zagreb.

Ključne riječi: društvene promjene, socijalni rizici, novi profil pacijenata, prava pacijenata

Ružica Pandža

Email: 4ruzice@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Vukovar- Podružnica Obiteljski centar, VUKOVAR

„Znanje je cool“

Zbog povećanog rizika od siromaštva obitelji posebno osjetljiva populacija postaju djeca iz višečlanih obitelji niskog socioekonomskog statusa. Ekonomski stres može negativno utjecati na roditeljsko ponašanje, a što može imati negativan učinak na djecu. Istraživanja ukazuju da djeca koja žive u uvjetima siromaštva nemaju jednak pristup obrazovanju te su im mogućnosti izbora ograničene same po sebi, u riziku su od socijalne isključenosti te su posebno ovisna o javnim politikama, odnosno o mogućnosti pristupa društvenim resursima. CZSS Vukovar, Podružnica Obiteljski centar osmislila je i provodi preventivni projekt „Znanje je cool“ u suradnji s vukovarskim osnovnim školama uz financijsku potporu Grada Vukovar. Ciljane skupine Projekta su: motivirani učenici viših razreda koji dolaze iz višečlanih obitelji čiji roditelji nisu u mogućnosti osigurati im potrebnu pomoć u učenju; te vukovarski studenti. Ciljevi Projekta su: unapređenje vještina učenja, popravljavanje školskog uspjeha, prevencija napuštanja školovanja; jačanje samopouzdanja učenika, poboljšanje kvalitete života učenika, studenata i njihovih obitelji te prevencija socijalne isključenosti. Aktivnosti Projekta su: osmišljavanje i provođenje edukativnih radionica „Pružanje pomoći u učenju kako učiti“ od strane stručnjaka OC-a te pružanje besplatne pomoći u učenju iz predmeta: matematike, fizike i engleskog jezika od strane studenata uz honorar te podjela novih školskih torbi istaknutim učenicima. Projekt se provodio tijekom 2016/17. školske godine. Ukupno je sudjelovalo 90 učenika iz šest OŠ i tri studenta, a provedeno je osam edukativnih radionica i 50 radionica pomoći u učenju te podijeljeno devet školskih torbi. Evaluacija Projekta pokazuje zadovoljstvo i korisnost usluga te se Projekt planira nastaviti i ubuduće, kao i proširiti na druge gradove.

Ključne riječi: pomoć u učenju, podrška roditeljstvu, prevencija socijalne isključenosti

Štefica Pirša

Dubravka Predojević

Mirjana Cerovski

Email: stefica.pirsa@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb Velika Gorica, VELIKA GORICA

MODERNE TEHNOLOGIJE I SOCIJALNI RAD - CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB VELIKA GORICA I WEB PORTALI

Današnje vrijeme obilježeno je izazovima tehnologije koja svakim danom postaje sve rašireniji način komunikacije i formiranja stavova ljudi. Utjecaj medija na ljude, ovdje ponajviše mislimo na utjecaj digitalnih medija, jest svakodnevan, neiscrpan, ali kao takav i neophodan u ljudskom životu. Putem ove poster prezentacije želimo prikazati utjecaj digitalnih medija kao jedan od oblika modernih tehnologija na ljude, odnosno i same korisnike prava i usluga iz sustava socijalne skrbi. Digitalni mediji se tako danas javljaju kao izvor informiranja javnosti o samome radu centra za socijalnu skrb kao i pravima iz sustava socijalne skrbi. Web portali lokalnih medija u gradu Velika Gorica obavještavaju javnost o raznim humanitarnim akcijama, događanjima kao što su dani otvorenih vrata, i sl., čime pravodobno obavještavaju javnost o aktualnim događajima. Na taj način omogućeno je široj javnosti pružiti informacije koje su bitne, odnosno relevantne za rad Centra. U ovoj poster prezentaciji prezentira se kvalitativna analiza sadržaja vijesti lokalnih medija vezanih uz djelatnost Centra za socijalnu skrb Velika Gorica, a po kategorijama socijalnih usluga i ovlasti koje provodi centar za socijalnu skrb, u vremenskom razdoblju od 01.01.2014. do 01.01.2017. godine. Cilj ovog rada jest istražiti kako se djelovanje Centra prikazuje kroz lokalne medije, odnosno web portale kao značajan i sveprisutan izvor informiranja javnosti. Poster prezentacija prikazuje suradnju Centra za socijalnu skrb Velika Gorica s lokalnim medijima, odnosno web portalima: cityportal.hr; vgdanas.hr; kronikevg.com kroz kvalitativnu analizu sadržaja lokalnih medija (web portala) a vezano uz djelovanje Centra za socijalnu skrb Velika Gorica.

Ključne riječi: lokalni mediji, digitalni mediji, moderne tehnologije, utjecaj, informacije

Andreja Radić

Lucija Sabljic

Email: andreja.radic@stampar.hr

Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, ZAGREB

„VEČERNJA ŠKOLA ZA RODITELJE“- IZAZOVI MODERNOG RODITELJSTVA

Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ posljednje četiri godine provodi Projekt “Večernja škola za roditelje”. Projekt je zamišljen kao dodatna pomoć roditeljima adolescenata s poremećajima u ponašanju i roditeljima konzumenata ilegalnih droga, ali i svim onim roditeljima koji osjećaju manjak roditeljskih kompetencija. Roditelji se u Projekt uključuju prema uputi Centra za socijalnu skrb, školskog liječnika ili samoinicijativno. Višegodišnja stručna iskustva kao i znanstvena istraživanja koja ih prate, ukazuju na postojanje mnoštva odgojnih stilova i načina komunikacije roditelja s adolescentima koji su uglavnom neučinkoviti, a nerijetko postižu upravo suprotne učinke. Iako se današnjim roditeljima pružaju različite mogućnosti podrške i pomoći u stjecanju roditeljskih kompetencija od najranije dječje dobi, upitno je imaju li pozitivan utjecaj ili su roditelji manje učinkoviti u svakodnevnom odgoju. U sklopu Projekta do sada je provedeno 8 ciklusa radionica. Osim ranije poznatih roditeljskih pogrešaka i neadekvatnih odgojnih postupaka, stručnjaci koji provode Program susreli su se s novim izazovima modernog roditeljstva koja uključuju sve liberalniji odgoj, strah od vlastitog djeteta, inzistiranje na prijateljskom odnosu s vlastitom djecom, roditelje koji su i samo konzumenti ilegalnih droga ili nesvjesno podržavaju vlastitu djecu u kršenju zakonskih odredbi. U radu će biti prikazani primjeri u kojoj mjeri se promijenio vrijednosni sustav unutar obitelji, koliko to utječe na promjene u odgojnim postupcima te pronaći odgovor kako stručnjaci mogu utjecati na povećanje broja uspješnih i učinkovitih roditelja.

Ključne riječi: odgoj, roditeljske kompetencije, uspješno roditeljstvo

Ljiljana Rogić Šneperger

Gordana Petrović

Ines Škrabić Aničić

Email: jrogic@socskrb.hr

Centar za socijalnu skrb, ZAGREB

UDOMITELJSTVO DJECE S POREMEĆAJIMA U PONAŠANJU

Zakonodavni okvir za izdvajanje djece iz obitelji reguliraju tri povezana zakona i to: Obiteljski zakon, Zakon o socijalnoj skrbi, Zakon o udomiteljstvu, a sadržavaju ih Smjernice za alternativnu skrb o djeci UNICEF-a. Ukoliko se vodimo Planom deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i Strategijom razvoja socijalne skrbi, kao jedan od prioriteta je širenje i unapređenje izvaninstitucionalne skrbi. Zakon o udomiteljstvu je u čl.10 predvidio specijalizirane udomitelje koji pružaju usluge, između ostalih, djeci i mladeži s problemima u ponašanju koji su učestali, trajni i jačeg intenziteta. U praksi je situacija da se zainteresirani najčešće odlučuju za tradicionalno udomiteljstvo i to najčešće djece, potom starih i nemoćnih, no gotovo ne postoji interes za udomljavanje djece s poremećajima u ponašanju. Cilj našeg rada je preispitivanje manjka interesa za udomljavanje djece s problemima u ponašanju, a vezano uz dosadašnju praksu Centra za socijalnu skrb Zagreb. Prema godišnjim izvješćima Ministarstva socijalne politike i mladih vidljiv je trend smanjivanja broja smještene djece i mlađih punoljetnika s poremećajima u ponašanju u udomiteljskim obiteljima, dok prema Projekciji potrebnih socijalnih usluga za djecu s PUP-om postoji potreba. Poster će pokušati ponuditi odgovor na to koje su mjere potrebne za unapređenje specijaliziranog udomiteljstva djece s poremećajima u ponašanju.

Ključne riječi: specijalizirano udomiteljstvo, djeca, poremećaj u ponašanju

Andrea Svečnjak

Romana Bašić Štublin

Antonija Delišimunović

Email: andrea.radovanic@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Samobor, SAMOBOR

ULOGA SOCIJALNIH RADNIKA U EUROPSKOJ MIGRANTSKOJ KRIZI PREMA DJECI ODVOJENOJ OD RODITELJA

Europska migrantska kriza započela je 2015. godine. Od početka migrantske krize prema dostupnim podacima u Republiku Hrvatsku ušlo je 204.126 migranata. Broj djece izbjeglica i migranata koji putuju bez pratnje je gotovo pet puta veći u odnosu na stanje 2010. godine. Protokolom o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja – stranim državljanima uređuje se područje kojim se osigurava prvi oblik pomoći i zaštite, siguran smještaj, psihosocijalna i zdravstvena zaštita, pravna pomoć i siguran povratak u zemlju porijekla. Kako sukladno Protokolu socijalni radnici sudjeluju u postupcima, kao pogranični Centar za socijalnu skrb Samobor od 2010. godine intenzivno radi s djecom odvojenom od roditelja. Obzirom na dosadašnja iskustva, pred Hrvatskom je veliki izazov učinkovite koordinacije svih sustava u ovom području rada. Naime, socijalni radnici u pripravnosti svakodnevno se susreću sa nedovoljno pripremljenim i smanjeno funkcionalnim sustavom; u odnosu na probleme smještaja i socijalne integracije djece, poteškoće prilikom ostvarivanja kontakta sa službama unutar i izvan sustava socijalne skrbi, nedostatkom ljudskih resursa, odnosno nedostatnim kapacitetima stručnjaka, nedostatkom prevoditelja, nepoznavanjem Protokola i obaveza koje proizlaze u međuresornoj suradnji od strane suradnih službi, osobito policijskih službenika i zdravstvenih djelatnika i nedostatkom stručne edukacije i podrške stručnjacima koji rade sa djecom bez pratnje. S ciljem poboljšanja prakse i zaštite prava djece bez pratnje potrebno je uskladiti Protokol o postupanju sa svakodnevnim izazovima u praksi, osobito u dijelu međuresorne suradnje i međusobnim obvezama, osigurati specijaliziranu skrb i smještaj za djecu bez pratnje, unaprijediti područje posebnog skrbništva, razviti sustav podrške za djecu i osigurati sustavnu edukaciju stručnjaka kako bi što bolje odgovorili na potrebe ove djece.

Ključne riječi: migrantska kriza, djeca bez pratnje, osobe u pripravnosti, posebno skrbništvo, izazovi

Dijana Šain

Email: dijanasain@hotmail.com

Centar za socijalnu skrb Zagreb- Podružnica Dubrava, ZAGREB

PROBLEM FINACIJSKE OVISNOSTI ŽRTAVA NASILJA U OBITELJI I ULOGA CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB

Stručni djelatnici Centra za socijalnu skrb Zagreb u svom svakodnevnom radu učestalo se susreću za žrtvama nasilja u obitelji. Nasilje u obitelji tijekom godina postaje sve ozbiljniji problem te je Podružnica Dubrava u prvoj polovini 2017. godine imala oko 150 prijava nasilja u obitelji. S obzirom da je nasilje u obitelji kompleksan problem, u njegovo se rješavanje trebaju uključiti različiti dionici (policija, škola, vrtići, organizacije civilnog društva). U neposrednom radu sa žrtvama nasilja u obitelji, stručnjaci Centra su primijetili da se nasilje češće događa kod korisnika koji nemaju nikakva primanja ili su ovisni o supružniku/partneru koji ostvaruje primanja. U takvim slučajevima žrtve nasilja (većinom žene) suočavaju se s još jednim velikim problemom, a to je financijska nesigurnost. Financijska ovisnost o partneru/supružniku u velikom broju slučajeva sprječava žrtve nasilja da se odvoje od počinitelja, jer smatraju da se neće moći sami financijski brinuti o sebi i maloljetnoj djeci. Ukoliko žrtve nasilja u obitelji odbiju smještaj u Sigurnu kuću, kao dodatna pomoć im se pruža pravo na jednokratnu naknadu, kao i druga prava iz sustava socijalne skrbi ukoliko ostvaruju uvjete za isto. Međutim, jesu li naknade navedenih prava dostatna za novi život žrtava nasilja? Pitanje koje se postavlja je na koji način se može žrtvama nasilja dodatno pomoći da se osamostale i da se osjećaju sigurnima napraviti takav korak. Cilj ovog rada je ukazati na probleme žrtava nasilja u obitelji koji se suočavaju sa nedostatnom podrškom sustava i financijskim poteškoćama te kako im CZSS u tome može pomoći.

Ključne riječi: žrtve nasilja u obitelji, financijska ovisnost žrtava, prava sustava socijalne skrbi

Snježana Šalamon

Andreja Radić

Lucija Sabljic

Email: snjezana.salamon@stampar.hr

Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, ZAGREB

JAJČANJE KOMPETENCIJA U RADU S MLADIMA

U suvremenim i dinamičnim vremenima posao socijalnog radnika pokriva sve više područja rada. Tako su socijalni radnici u Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti usmjereni i na edukaciju pedagoških djelatnika o problemima ovisnosti i drugih oblika poremećaja u ponašanju djece i mladih. Jedan od programa koji se provodi s nastavnicima srednjih škola je i Program „Jačanje kompetencija u radu s mladima“. Program je namijenjen nastavnicima i stručnim suradnicima koje se educira o određenom problemu mladih uz radne i promotivne materijale. To svakako pomaže podizanju kompetencija u radu s mladima, ali ostavlja i mogućnost za osobno i profesionalno osnaživanje, odnosno „rad na sebi“. U ovom programu se osim teorijskih okvira prevencije rizičnog ponašanja mladih, nudi i interaktivni rad s nastavnicima i stručnim suradnicima. Kroz interaktivne radionice s djelatnicima škole, prorađuju se različite konfliktne situacije u kojima se mogu naći mladi. Tako se s jedne strane djelatnici educiraju za rad s mladima, a s druge strane se nudi prilika za poboljšanje svojih kompetencija i usvajanje novih načina rješavanja sukoba među mladima. U ovom radu prikazat će se svrha, cilj i način provođenja ovog projekta. Cilj projekta je smanjenje pojave rizičnog ponašanja, odnosno sklonosti konzumiranja psihoaktivnih tvari i razvoja drugih oblika ovisničkog i rizičnog ponašanja (npr. kocka). Također ovaj projekt nudi okvir za razvijanje vještina i znanja potrebnih za rad s učenicima o problemu rizičnog ponašanja, promoviranje anti-ovisničkih obrazaca ponašanja te se naglašava važnost senzibiliziranja svih učitelja, nastavnika i stručnih suradnika u školi za problem rizičnog ponašanja. Ukazuje se na značaj komunikacije nastavnika i učenika te razvijanje dobrog odnosa u/za rješavanje problema rizičnog ponašanja djece i mladih.

Ključne riječi: djeca i mladi, kompetencije, edukacija, socijalni rad

Danijela Škulj

Email: danijelaskulj@gmail.com

Centar za socijalnu skrb Zagreb, ZAGREB

IZAZOVI ZA PRAKSU SOCIJALNOG RADA U CENTRU ZA SOCIJALNU SKRB

Uslijed tehnološkog i informatičkog napretka te društvenih i ekonomskih promjena, pojavili su se novi izazovi s kojima se svakodnevno susreću socijalni radnici unutar centara za socijalnu skrb u radu s korisnicima. Centar za socijalnu skrb je ustanova socijalne skrbi s javnim ovlastima koje obuhvaćaju rad s korisnicima različitih profila. Navedene ovlasti zahtijevaju širok raspon znanja te nameću različite uloge na koje socijalni radnik mora odgovoriti kao stručnjak. Iako socijalni radnici tijekom svog obrazovanja stječu različita znanja i vještine o svojoj pomažućoj profesiji, u praktičnom radu to se pokazuje kao puno kompleksnije pitanje. Socijalni radnik ima nekoliko uloga koje se isprepliću tijekom svakodnevnog rada s korisnicima, on može biti pomagač, menadžer, odvjetnik, kontrolor, medijator, voditelj slučaja, edukator, savjetnik... Osim što se navedene uloge preklapaju, često dolazi i do konflikta uloga što predstavlja dodatno opterećenje u radu i koje traže dodatna znanja s kojima se tijekom dosadašnjeg obrazovanja nisu susreli. Očekuje se kako će socijalni radnik raspolagati znanjem iz područja ekonomije, tehnoloških i društvenih promjena, kao i promjene unutar drugih sustava i zakonskih okvira uz stalne izmjene i dopune zakona i propisa. Također, socijalni radnici se svakodnevno susreću s različitim korisnicima koji nisu bili u fokusu tijekom akademskog obrazovanja (nedobrovoljni korisnici, azilanti, djeca bez pratnje, branitelji...). Zbog svega navedenog postoji konstantna potreba za educiranjem, specijalizacijom rada te učenjem novih vještina. Stoga je cilj ove prezentacije ukazati na izazove rada socijalnih radnika u CZSS-u uslijed društvenih promjena i potrebe njihovog daljnjeg usavršavanja.

Ključne riječi: centar za socijalnu skrb, društvene promjene, uloge socijalnog radnika

Dragica Topolko

Lidija Koletić

E-mail: dragica.topolko@bolnicapopovaca.hr

NPB "Dr. Ivan Barbot", POPOVAČA

Martina Cuvaj

Josipa Ciglar

Centar za socijalnu skrb Ivanić Grad, IVANIĆ GRAD

PODRŠKA KOJU TREBAM – MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA

U ovom radu prikazat će se međuinstitucionalna suradnja između NPB „Dr. Ivan Barbot“ Popovača i CZSS Ivanić Grad. Kroz prikaz slučaja zajedničke korisnice (osobe s problemima mentalnog zdravlja) prikazat će se metode rada i načini međuinstitucionalne suradnje između bolnice i centra za socijalnu skrb s ciljem individualnog osnaživanja i osiguravanja okruženja za ostvarivanje životno važnih ciljeva korisnice. Cilj je sveobuhvatnim terapijskim procesom liječenja stvoriti novu sliku o sebi i svojoj socijalnoj sredini te na taj način doći do željenih promjena u životu, uz podršku svih dostupnih resursa u lokalnoj zajednici kako bi korisnica dobila podršku koju treba. Suočavanje s problemom, prihvaćanje, razumijevanje i motiviranje uz jačanje preostalog vlastitog kapaciteta i postepeno prihvaćanje promjena uz adekvatno usmjeravanje k određenom cilju fokus je pruženih intervencija. Osim primjene svih socioterapijskih metoda, tijekom liječenja aktivno se uključuje i nadležni centar za socijalnu skrb, kao i ostale institucije lokalne zajednice koje tijekom liječenja pružaju podršku i pomoć kao osnovni dionici socijalne mreže. Uz podršku i pomoć podržava se i kreira okruženje u kojem korisnica može odlaziti na vikende i terapijske izlaze, a koji rezultiraju značajnim promjenama u emocionalnom i psihičkom statusu. Sveobuhvatno liječenje, podrška centra za socijalnu skrb i ostalih institucija već tijekom samog liječenja u bolnici te prihvaćanje i pomoć ostalih institucija u lokalnoj zajednici pomogao je korisnici u aktivnom uključivanju u novi život u vlastitoj lokalnoj zajednici. Ishodi zajedničke međuinstitucionalne suradnje i pruženih intervencija u zajednici su potpuno rehabilitirane socijalne vještine kod korisnice, preuzeta osobna odgovornost i zapošljavanje.

Ključne riječi: međusektorska suradnja, timski rad, mobilizacija resursa lokalne zajednice, osnaživanje

Dunja Zlomislić

Email: dunja.zlomislic@zagreb.hr

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, ZAGREB

Izv.prof.dr.sc. Maja Laklija

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB

POLOŽAJ I IZAZOVI RADA SOCIJALNIH RADNIKA ZAPOSLENIH NA ODJELIMA PSIHIJATRIJE

Djelokrug djelovanja socijalnih radnika uključuje i sustav zdravstva, u kojem socijalni radnici najčešće rade upravo u području mentalnog zdravlja. S obzirom na navedeno, te mali broj istraživanja iz ovog područja, cilj nam je bio dobiti uvid u doživljaj vlastite uloge i izazove s kojima se susreću socijalni radnici zaposleni na odjelima psihijatrije. Istraživanje je provedeno na uzorku od 23 socijalna radnika zaposlena na odjelima psihijatrije u 5 bolnica na području Grada Zagreba. Socijalni radnici zaposleni na odjelima psihijatrije svoju ulogu opisuju kroz zadaće socijalnih radnika vezane uz pacijente, umrežavanje i suradnju s drugim dionicima u skrbi i podučavanju. Socijalni radnici navode kao izazove vezane uz djelokrug rada: propitivanje svoje profesionalne uloge i statusa u sustavu zdravlja te izazove proizašle iz učestalih izmjena zakonske regulative koje dovode do nesigurnosti u tumačenju zakona. Izazovi vezani za kontakt s pacijentom se odnose na postavljanje profesionalnih granica, prijave članova obitelji pacijenta nadležnim institucijama te propitivanje ispravnosti donesenih odluka. Rezultati istraživanja ukazuju na područja koja mogu dovesti do profesionalnog stresa (npr. nejasno određen djelokrug rada, položaj socijalnih radnika u timu i sl.) te daju jasne smjernice o kojim čimbenicima treba voditi računa pri podizanju svijesti o poteškoćama s kojima se susreću socijalni radnici zaposleni na odjelima psihijatrije, o promicanju važnosti uloge koju socijalni radnik igra u socijalnoj psihijatriji i u skladu s tim raditi na poboljšanju statusa socijalnih radnika u ovom području i osiguravanju podrške

Ključne riječi: socijalni radnici, odjel psihijatrije, sustav zdravlja, položaj, dileme

